

Brussel, 15 april 2026
(OR. en)

7013/07
DCL 1

WTO 36
SERVICES 14
AMLAT 20
COASI 31

DERUBRICERING

van document: 7013/07 RESTREINT UE/EU RESTRICTED

d.d.: 5 maart 2007

nieuwe status: Publiek

Betreft: Ontwerp-onderhandelingsrichtsnoeren voor een VHO met ASEAN-landen,
India en Korea en voor de associatieovereenkomsten met de
Andesgemeenschap en Midden-Amerika (hoofdstuk handel)

De delegaties vinden hierbij de gederubriceerde versie van bovengenoemd document.

De tekst van dit document is identiek aan die van de voorgaande versie.

RESTREINT UE

RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE

Brussel, 5 maart 2007 (23.03)
(OR. en)

7013/07

RESTREINT UE

**WTO 36
SERVICES 14
AMLAT 20
COASI 31**

NOTA

van :	het secretariaat-generaal van de Raad
aan :	de delegaties
nr. Comv.:	16489/06 WTO 258 COASI 178 RESTREINT UE 16483/06 WTO 252 COASI 172 RESTREINT UE 16485/06 WTO 254 COASI 174 RESTREINT UE 16511/06 WTO 264 AMLAT 105 RESTREINT UE + ADD 1 + ADD 2 16491/06 WTO 260 AMLAT 102 RESTREINT UE + ADD 1 + ADD 2
Betreft:	Ontwerp-onderhandelingsrichtsnoeren voor een VHO met ASEAN-landen, India en Korea en voor de associatieovereenkomsten met de Andesgemeenschap en Midden-Amerika (hoofdstuk handel)

Hierbij gaan voor de delegaties de teksten van de vijf in hoofde genoemde ontwerp-onderhandelingsrichtsnoeren, zoals deze eruitzien na de besprekingen in het Comité van artikel 133 (leden) op 23 februari 2007.¹

Bijlage 6 bevat verklaringen voor de Raadsnotulen.

¹ DK maakt een voorbehoud voor parlementaire behandeling.

RESTREINT UE

BIJLAGE 1

Ontwerp-

AANBEVELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD

waarbij de Commissie wordt gemachtigd namens de Europese Gemeenschap en haar lidstaten onderhandelingen te voeren over een vrijhandelsovereenkomst met landen van de Associatie van Zuidoost-Aziatische Staten (ASEAN) ¹

DECLASSIFIED

¹ Er lopen raadplegingen met de ASEAN over de opzet van de onderhandelingen over de VHO. Na de afsluiting van deze raadplegingen en alvorens deze aanbeveling wordt aangenomen, zal de Commissie een voorstel indienen inzake de landen waarmee onderhandelingen moeten worden gestart.

RESTREINT UE

1. TOELICHTING

1. ACHTERGROND

1.1. Het EU-beleid inzake vrijhandelsovereenkomsten

In de mededeling van de Commissie "Europa als wereldspeler: wereldwijd concurreren"² wordt de bijdrage van het EU-handelsbeleid tot de Europese strategie voor groei en werkgelegenheid onder de loep genomen. Daarin wordt bevestigd dat de EU verbintenis ten aanzien van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) het doeltreffendste middel is om de handel tot ieders voordeel uit te breiden en te beheren. Er wordt in benadrukt dat de ontwikkelingsagenda van Doha voor de EU de eerste prioriteit blijft en dat zij hard zal werken om de onderhandelingen te hervatten. Ook wordt aangevoerd dat de EU op het door de WTO gecreëerde platform moet verder bouwen om nieuwe kansen voor groei te creëren door de markten verder voor handel en investeringen te openen. In de mededeling worden een aantal onderling gerelateerde handelsbeleidsinitiatieven uiteengezet die een aanvulling vormen op de inspanningen om de onderhandelingen in het kader van de WTO te hervatten. Een van de voorgestelde initiatieven bestaat in onderhandelingen over zorgvuldig gekozen brede vrijhandelsovereenkomsten (VHO's).

Indien zorgvuldig gebruik wordt gemaakt van VHO's, kunnen deze sneller voor grotere openheid en integratie zorgen: ze kunnen namelijk onderwerpen omvatten die nog niet rijp zijn voor multilaterale besprekingen. In de mededeling werd benadrukt dat wij bij de ontwikkeling van de bilaterale handel rekening moeten blijven houden met andere aangelegenheden en de bredere rol van het handelsbeleid in de externe EU betrekkingen. Het handelsbeleid kan alleen banen helpen scheppen en de groei helpen stimuleren als economische factoren een hoofdrol spelen in de keuze van toekomstige VHO's. Het marktpotentieel (economische omvang en groei) en het niveau van bescherming tegen EU exportbelangen (tarifaire en non-tarifaire belemmeringen) moeten de belangrijkste economische criteria voor nieuwe VHO-partners zijn, maar de onderhandelingen van onze potentiële partners met EU-concurrenten mogen evenmin uit het oog worden verloren.

Wat de inhoud betreft, moeten nieuwe, door concurrentieoverwegingen ingegeven VHO's zeer breed zijn en een groot toepassingsgebied hebben, zodat een maximale liberalisering van de handel, waaronder een verrijkende liberalisering van diensten en investeringen, kan worden bereikt. Toekomstige VHO's moeten ook innovatief zijn wat de aanpak van non tarifaire belemmeringen en de invoering van bepalingen inzake handelsgerelateerde aspecten van duurzame ontwikkeling betreft.

In de mededeling wordt benadrukt dat van meet af aan moet worden nagegaan of onze ambities met die van onze toekomstige partners overeenstemmen om te vermijden dat onderhandelingen later vastlopen omdat de verwachtingen te zeer uiteenlopen.

In zijn conclusies van 13 november 2006 betuigde de Raad van de Europese Unie zijn steun voor de spoedige opening van onderhandelingen met landen van de Associatie van Zuidoost-Aziatische Staten (ASEAN), India en de Republiek Korea (hierna "Korea") en verzocht hij de Commissie onverwijld voorstellen voor onderhandelingsrichtsnoeren te presenteren.

² COM(2006) 567, "Europa als wereldspeler: wereldwijd concurreren", 4 oktober 2006.

RESTREINT UE

1.2. Betrekkingen tussen de EU en de ASEAN

De Europese Unie en de lidstaten van de ASEAN onderhouden reeds lang belangrijke betrekkingen: de samenwerkingsovereenkomst tussen de EG en bepaalde lidstaten van de ASEAN dateert reeds van 1980. In juli 2003 hechtte de Europese Commissie haar goedkeuring aan een mededeling over "Een nieuw partnerschap met Zuidoost-Azië", waarin een zeer brede strategie voor de toekomstige betrekkingen van de EU met de landen uit de regio werd vastgesteld en in het bijzonder de noodzaak werd erkend een nieuwe dynamiek te geven aan de betrekkingen op het gebied van regionale handel en investeringen.

In het kader van deze strategie werd een belangrijk initiatief voorgesteld: het lopende handelsactieplan, dat als het *Trans-Regional EU-ASEAN Trade Initiative (TREATI)* bekend staat en de afspiegeling is van de wens van alle partners om de handels- en investeringsbanden aan te halen. Het *Treati* biedt een kader voor dialoog en samenwerking op regelgevingsgebied voor tal van aspecten van handelsbevordering, markttoegang en investeringen tussen beide regio's en functioneert ook steeds meer als een forum voor de uitwisseling van ervaringen inzake regionale economische integratie.

Op bilateraal niveau zijn reeds aanzienlijke vorderingen gemaakt met onderhandelingen over bilaterale partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten met Thailand en Singapore; met Indonesië zijn de onderhandelingen gestart. Maleisië, de Filipijnen en Brunei hebben ook hun belangstelling laten blijken. Vietnam wil de bestaande overeenkomst tot een breder politiek kader opwaarderen. Het is de bedoeling met alle landen in de regio die daarvoor belangstelling hebben zo spoedig mogelijk dergelijke overeenkomsten te sluiten.

Dit zijn belangrijke en significante stappen, maar het is duidelijk dat de EU krachtadig moet reageren op de recente snelle ontwikkelingen in de hele Aziatische regio – met name de vooruitgang van de economische integratie binnen de ASEAN en de totstandkoming van een uitgebreid netwerk van nieuwe vrijhandels-overeenkomsten waarin de ASEAN centraal staat. Uit deze reactie moet blijken dat wij een veel wezenlijker en breder economische betrokkenheid bij de ASEAN wensen, waardoor wij onze markttoegang tot deze snel groeiende en zich snel ontwikkelende regio kunnen verbeteren en die in verhouding moet staan tot de positie van de EU als de op twee na grootste handelspartner van de ASEAN.

De drijvende kracht achter de bestaande overeenkomsten en de lopende onderhandelingen is eerder van politieke aard en de handelsaspecten moeten verder worden versterkt. De Europese bedrijven hebben een dringend verzoek geformuleerd in het licht van de preferentiële markttoegang die hun concurrenten genieten en met het oog op een doeltreffender benutting van nieuwe economische kansen in één van de meest dynamische regio's ter wereld. Een zeer brede economische en politieke aanpak zal de positie en de invloed van Europa in Zuidoost-Azië versterken.

Aangezien deze landen zich economisch steeds verder ontwikkelen, nemen ook de gevolgen van non-tarifaire belemmeringen voor onze handel toe en wordt de behoefte aan een robuuster kader om dergelijke problemen op te lossen nog dringender. De totstandbrenging van een vrijhandelszone houdt voor ASEAN landen een extra stimulans in om zowel van onze ervaring te profiteren als oplossingen en benaderingen te vinden die beter verenigbaar zijn met die van de EU.

RESTREINT UE

2. AARD EN WERKINGSSFEER VAN DE OVEREENKOMST

Een zeer brede VHO met de landen van de ASEAN moet tot doel hebben de markttoegang voor goederen en diensten te verbeteren en moet in wezen alle handel betreffen. Een dergelijke overeenkomst moet verregaander bepalingen bevatten inzake de handel in goederen en diensten, inclusief verbindende bepalingen inzake transparante regelgeving op gebieden die van belang zijn voor wederzijdse handel en investeringen, zoals normen en conformiteitsbeoordeling, sanitaire en fytosanitaire regels, intellectuele eigendomsrechten en de handhaving daarvan, bevordering van de handel, douane, overheidsopdrachten, handel en concurrentie met inbegrip van overheidssteun. Zij moet ook voorzien in samenwerking inzake handel en duurzame ontwikkeling, die zowel de sociale als de milieuaspecten omvat.

De VHO moet verder gaan dan de bestaande verplichtingen in het kader van de WTO, maar moet volledig in overeenstemming zijn met de WTO-regels, in het bijzonder met artikel XXIV van de Algemene Overeenkomst betreffende tarieven en handel (GATT) en artikel V van de Algemene Overeenkomst inzake de handel in diensten (GATS).

Alvorens de overeenkomsten worden gesloten, moet verder worden onderzocht hoe de bepalingen van de VHO zich verhouden tot die van de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten.

Deze aanpak strookt met de strategie die in de mededeling "Europa als wereldspeler" is vastgesteld: daarin wordt onderstreept dat nieuwe, door concurrentieoverwegingen ingegeven VHO's zeer breed moeten zijn en een groot toepassingsgebied moeten hebben, zodat een maximale liberalisering van de handel, waaronder een verrijkende liberalisering van diensten en investeringen, kan worden bereikt.

3. OPSTELLING VAN DE ONTWERP-ONDERHANDELINGSRICHTSNOEREN

Met het oog op de opstelling van de ontwerp-onderhandelingsrichtsnoeren en van de bijbehorende effectbeoordeling zijn de lidstaten, de EU instellingen, het maatschappelijk middenveld (inclusief Europese bedrijven) en de ASEAN landen geraadpleegd. Deze raadplegingen vonden plaats in de context van de krachtlijnen voor het toekomstige EU handelsbeleid, de daarmee verband houdende aanpassingen van de VHO strategie van de EU en de specifieke vooruitzichten voor een VHO met ASEAN landen.

De raadpleging van de ASEAN loopt nog ten aanzien van de structuur van de VHO, rekening houdend met de diversiteit van de economische situaties van de ASEAN landen. Voor de goedkeuring van de onderhandelingsrichtsnoeren en van haar voorstel inzake de landen waarmee onderhandelingen moeten worden gestart, zal de Commissie de Raad over de resultaten van deze raadplegingen inlichten.

De Commissie heeft een effectbeoordeling opgesteld die het mogelijke effect van een VHO met ASEAN landen analyseert. Terwijl de onderhandelingen lopen, zullen de economische, sociale en milieueffecten in een gedetailleerder duurzaamheidseffectbeoordeling worden onderzocht.

4. PROCEDURES

Het is de bedoeling deze onderhandelingen uiterlijk twee jaar nadat ze werkelijk van start zijn gegaan, af te ronden. Zoals gebruikelijk zal de Commissie in de relevante comités van de Raad geregeld verslag uitbrengen over de voortgang van de onderhandelingen. Wanneer de onderhandelingen verder zullen zijn gevorderd, zal de Commissie de verschillende opties evalueren, onder meer de optie van bilaterale onderhandelingen met ASEAN landen, in samenhang met onderhandelingen over partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten, wanneer het niet mogelijk blijkt de onderhandelingen voor de hele regio tot een goed einde te brengen.

RESTREINT UE

2. AANBEVELING

In het licht van het bovenstaande beveelt de Commissie aan dat:

- de Raad de Commissie machtigt namens de Europese Gemeenschap en haar lidstaten onderhandelingen te voeren over een vrijhandelsovereenkomst met landen van de Associatie van Zuidoost-Aziatische Staten (ASEAN);
- de Raad een speciaal comité (artikel 133) instelt om de Commissie in deze taak bij te staan;
- de Raad de bijgevoegde onderhandelingsrichtsnoeren uitvaardigt.

DECLASSIFIED

RESTREINT UE

BIJLAGE

ONDERHANDELINGSRICHTSNOEREN VOOR EEN VRIJHANDELSOVEREENKOMST TUSSEN DE EUROPESE GEMEENSCHAP EN HAAR LIDSTATEN EN LANDEN VAN DE ASSOCIATIE VAN ZUIDOOST-AZIATISCHE STATEN (ASEAN)

AARD EN WERKINGSFEER VAN DE OVEREENKOMST

1. De vrijhandelsovereenkomst (VHO) zal uitsluitend tussen de partijen geldende handelsbepalingen bevatten. Andere aangelegenheden zullen bij de bestaande samenwerkingsovereenkomsten of bij de niet-handelsbepalingen van de toekomstige partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten met de betrokken landen worden geregeld. Alvorens de overeenkomst wordt gesloten, zal worden vastgesteld hoe de bepalingen van de vrijhandelsovereenkomst en de bepalingen van de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten of andere samenwerkingsovereenkomsten zich juridisch tot elkaar verhouden.
2. De overeenkomst moet zeer breed en evenwichtig en volledig in overeenstemming met de regels en verplichtingen van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) zijn. **De Doha-ronde blijft de prioriteit van de EU. Bij het voeren en afronden van de onderhandelingen zal terdege rekening worden gehouden met de WTO-verbintenissen.**
3. De overeenkomst moet voorzien in de geleidelijke en wederzijdse liberalisering van de handel in goederen en diensten en regels inzake handelsgerelateerde aangelegenheden.

PREAMBULE EN ALGEMENE BEGINSELEN

4. In de preambule zal erop worden gewezen dat het partnerschap tussen de Europese Gemeenschap (EG) en ASEAN-landen gebaseerd is op gemeenschappelijke beginselen en waarden, en zal onder meer worden verwezen naar:
 - de verbintenis van de partijen tot duurzame ontwikkeling en de bijdrage van de internationale handel tot de economische, sociale en milieudimensies van duurzame ontwikkeling, zoals economische ontwikkeling, armoedebestrijding, volledige en productieve werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen, alsook de bescherming en **de instandhouding van het milieu** en de natuurlijke rijkdommen;
 - de verbintenis van de partijen tot een VHO die volledig in overeenstemming is met hun uit de WTO voortvloeiende rechten en verplichtingen;
 - het recht van de partijen de nodige maatregelen te nemen om legitieme doelstellingen van openbaar beleid te realiseren met het beschermingsniveau dat zij passend achten, op voorwaarde dat dergelijke maatregelen geen ongerechtvaardigde discriminatie of verkapte beperking van de internationale handel inhouden;
 - de overtuiging dat de VHO een nieuw klimaat zal creëren voor de handelsbetrekkingen tussen beide partijen en vooral voor de ontwikkeling van handel en investeringen;
 - de verbintenis van de partijen om met alle relevante belanghebbenden, inclusief de privé-sector en maatschappelijke organisaties, te communiceren.

RESTREINT UE

STRUCTUUR EN ORGANISATIE VAN DE ONDERHANDELINGEN

4 bis. De Commissie voert de onderhandelingen in samenspraak met het Comité van artikel 133. De Commissie brengt op geregelde tijdstippen aan het Comité van artikel 133 en de andere ter zake bevoegde comités verslag uit over de voortgang van de onderhandelingen.

De lidstaten kunnen de onderhandelingsessies bijwonen die betrekking hebben op de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd zijn, en zij zullen voor het opstellen van de onderhandelingsdocumenten, worden geraadpleegd via het ad-hoccomité van artikel 133 (diensten) en het Comité van artikel 133 (plaatsvervangende leden).

TITEL 1: DOELSTELLINGEN

5. In de overeenkomst moet de gezamenlijke doelstelling van geleidelijke en wederzijdse substantiële liberalisering van alle handel in goederen en diensten, met volledige inachtneming van de WTO-regels, worden bevestigd.
6. In de overeenkomst zal worden erkend dat duurzame ontwikkeling een overkoepelende doelstelling van de partijen is en zal worden beoogd de naleving van internationale sociale en milieu-overeenkomsten en -normen te garanderen en te bevorderen. In de overeenkomst zal tot uiting worden gebracht dat de partijen de nationale wetgeving en normen op het gebied van milieu, arbeid en veiligheid en gezondheid op het werk niet zullen terugschroeven en essentiële arbeidsnormen of wetten ter bescherming en bevordering van culturele diversiteit niet zullen versoepelen om directe buitenlandse investeringen aan te trekken.

De economische, sociale en milieueffecten van de overeenkomst zullen worden onderzocht aan de hand van een onafhankelijke duurzaamheidseffectbeoordeling, die de Commissie zal uitvoeren terwijl de onderhandelingen lopen en die voltooid zal zijn alvorens een definitieve overeenkomst wordt ondertekend. De duurzaamheidseffectbeoordeling zal tot doel hebben de waarschijnlijke effecten van de overeenkomst op duurzame ontwikkeling voor beide partijen, alsmede de mogelijke gevolgen voor de MOL's en de arme en kwetsbare buurlanden, te verduidelijken en (al dan niet handels-)maatregelen voor te stellen om de voordelen van de overeenkomst te maximaliseren en mogelijke negatieve gevolgen te voorkomen of tot een minimum te beperken. Een afzonderlijk hoofdstuk van de overeenkomst zal aan handel en duurzame ontwikkeling, inclusief sociale en milieuaspecten, zijn gewijd en maatregelen ter zake betreffen. In de hele overeenkomst zal rekening worden gehouden met duurzame ontwikkeling.

TITEL 2: HANDEL IN GOEDEREN

7. Invoer- en uitvoerrechten en non-tarifaire maatregelen

De overeenkomst zal tot doel hebben invoerrechten en lasten met een vergelijkbaar effect voor beide partijen binnen 7 jaar te ontmantelen om aan het einde van die periode voor beide partijen vergelijkbare markttoegangskansen te bieden. Gezien de verschillende niveaus van ontwikkeling van de ASEAN-landen zal elk van deze landen wat de overgangperiodes betreft enige flexibiliteit genieten. De overeenkomst zal in wezen betrekking hebben op alle handel in goederen tussen de partijen. De hoogst mogelijke graad van handelsliberalisering zal worden nagestreefd.

RESTREINT UE

De onderhandelingen over de tariefverlagingen worden gevoerd op basis van de rechten die de EG *erga omnes* toepast op de datum waarop de onderhandelingen van start gaan en op het externe tarief dat het ASEAN-land op die dag *erga omnes* toepast. Reeds op de eerste dag van de onderhandelingen komen de partijen overeen geen rekening te houden met eventuele verhogingen van de douanerechten tijdens de onderhandelingen.

8. In de overeenkomst zullen zoveel mogelijk verbintenissen inzake volledige liberalisering in een vroege fase worden opgenomen, rekening houdend met het belang van een zo groot mogelijke overeenstemming met VHO's waarover ASEAN-landen met andere belangrijke handelspartners onderhandelen, alsook met de verschillende niveaus van ontwikkeling van de ASEAN-landen.
9. Voor als gevoelig aangemerkte producten zullen specifieke bepalingen gelden, zoals langere overgangsperioden van maximaal 10 jaar of partiële liberaliseringsverplichtingen met een herzieningsclausule. Dergelijke specifieke bepalingen of specifieke behandelingen zullen worden beperkt tot bepaalde gevoelige producten. Voor producten die niet onder de verbintenissen tot volledige liberalisering vallen, zullen na de toepassing van de overeenkomst in een clausule mogelijkheden voor verdere liberalisering worden overwogen.
10. De overeenkomst zal elk handelsverbod, elke handelsbeperking en elke non-tarifaire handelsbelemmering verbieden die niet door de onderstaande algemene uitzonderingen gerechtvaardigd wordt en kan uitgroeien tot een middel van willekeurige discriminatie of een verkapte beperking van de handel tussen de partijen. In de overeenkomst zullen bepalingen en procedures worden opgenomen die garanderen dat ongerechtvaardigde non-tarifaire belemmeringen (NTB's) van de handel worden opgeheven. De overeenkomst zal bepalingen bevatten betreffende het verbod op fiscale discriminatie. Voor productspecifieke non-tarifaire belemmeringen dient een oplossing te worden gevonden op basis van vraag en aanbod, parallel aan uitwisselingen van tariefconcessies. De overeenkomst moet sectorspecifieke verbintenissen inzake NTB's bevatten wanneer dat relevant is om de doelstellingen van de overeenkomst te helpen verwezenlijken en de markttoegang nog meer te verbeteren dan via horizontale regels mogelijk is. In de overeenkomst zal eveneens worden voorzien in passende nationale procedures ter voorkoming van NTB's en andere onnodige belemmeringen van de handel, onder meer via transparante regelgeving.
11. Alle douanerechten, belastingen en heffingen op de export en kwantitatieve beperkingen van de export naar de andere partij die niet gerechtvaardigd worden door uitzonderingen waarin in de overeenkomst is voorzien, komen te vervallen zodra de overeenkomst van toepassing is.
12. Oorsprongsregels

Bij de overeenkomst wordt een bijlage gevoegd die ~~eenvoudige, moderne en ontwikkelingsvriendelijke~~ oorsprongsregels vaststelt en in administratieve samenwerking voorziet en waarin de resultaten van het lopende hervormingsproces van de oorsprongsregels in aanmerking worden genomen.
13. Fraudebestrijdingsmaatregelen

In een clausule van de overeenkomst met betrekking tot versterkte administratieve samenwerking zullen de procedures en passende maatregelen worden vastgesteld die de partijen kunnen aannemen wanneer een gebrek aan administratieve samenwerking in douaneaangelegenheden, onregelmatigheden of fraude worden vastgesteld.

RESTREINT UE

14. Maatregelen in geval van administratieve fouten

In de overeenkomst moeten ook bepalingen worden opgenomen om samen te onderzoeken of passende maatregelen kunnen worden genomen wanneer de bevoegde autoriteiten fouten maken bij de toepassing van de preferentiële oorsprongsregels.

15. Technische voorschriften voor industriële producten, normen en conformiteitsbeoordelingsprocedures

De partijen bevestigen niet alleen de bepalingen van de WTO-Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (THB's), maar stellen ook bepalingen vast die de toegang tot elkaars markten bevorderen. De overeenkomst zal een aantal in de WTO-Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen genoemde algemene beginselen (zoals evenredigheid, geen onnodige beperkingen, transparantie, non-discriminatie) bevatten waardoor de partijen in hun wederzijdse handel gebonden zijn. Het is de bedoeling bepalingen op te nemen inzake de goedkeuring van erkende internationale normen en de stroomlijning van testvoorschriften in een aantal prioritaire sectoren. Met de overeenkomst zal ook worden beoogd de verspreiding van informatie onder importeurs en exporteurs te verbeteren, gemeenschappelijke standpunten te ontwikkelen en goede regelgevingspraktijken te bevorderen, compatibele en geharmoniseerde technische voorschriften en conformiteitsbeoordeling na te streven en nauwe samenwerking met en tussen relevante organisaties die voor standaardisering en accreditatie verantwoordelijk zijn, te bevorderen.

16. Sanitaire en fytosanitaire maatregelen

Wat sanitaire en fytosanitaire maatregelen betreft, zullen de overeengekomen voorwaarden in overeenstemming zijn met de bepalingen van de onderhandelingsrichtsnoeren die de Raad op 20 februari 1995 (Raadsdocument 4976/95) heeft vastgesteld. Voorts zal in de overeenkomst worden verwezen naar een aantal algemene beginselen van de WTO-Overeenkomst inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen, zoals evenredigheid, geen onnodige vertragingen, transparantie en non-discriminatie, die de partijen in hun wederzijdse handel moeten toepassen om de toegang tot elkaars markt te bevorderen en tegelijkertijd de gezondheid van mensen, dieren en planten te beschermen.

De overeenkomst moet in het bijzonder streven naar volledige transparantie van de sanitaire en fytosanitaire maatregelen die op de handel van toepassing zijn en moet de instelling van een wederzijds mechanisme voor de erkenning van equivalentie, inclusief het vooraf opnemen van levensmiddelenbedrijven op lijsten, alsmede de erkenning van de ziektevrije status van de partijen en de toepassing van het regionaliseringsbeginsel voor zowel plant- als dierziekten bevorderen terwijl essentiële minimumcontroles aan de buitengrenzen in stand worden gehouden. Dierenwelzijn valt onder de overeenkomst.

17. Algemene uitzonderingen

De overeenkomst zal een algemene uitzonderingsbepaling bevatten die op de artikelen XX en XXI van de GATT is gebaseerd.

RESTREINT UE

18. Vrijwaringsclausules

Om de liberaliseringsverbintenissen te maximaliseren, zal de overeenkomst een bilaterale vrijwaringsclausule voor de landbouw bevatten waarbij elke partij het recht dat voor de meest begunstigde natie geldt weer mag invoeren wanneer de stijging van de invoer van een product van de andere partij de binnenlandse industrie ernstige schade toebrengt of dreigt toe te brengen.

19. Antidumping- en compenserende maatregelen

De overeenkomst zal een clausule betreffende antidumping- en compenserende maatregelen bevatten die bepaalt dat elk van de partijen overeenkomstig de WTO-Overeenkomst inzake de toepassing van artikel VI van de Algemene Overeenkomst betreffende tarieven en handel 1994 of de WTO-Overeenkomst inzake subsidies en compenserende maatregelen passende maatregelen tegen dumping en/of oneerlijke subsidies mag nemen. De overeenkomst zal ook verbintenissen bevatten die verder gaan dan de WTO-regels op dit gebied, in overeenstemming met EG-regels en eerdere overeenkomsten (bv. de toets van het openbaar belang en de regel van het laagste recht, bijkomende raadplegingen).

TITEL 3: HANDEL IN DIENSTEN, VESTIGING

20. [De overeenkomst zal voorzien in de geleidelijke en wederzijdse liberalisering van het recht van vestiging en de handel in diensten teneinde goede markttoegangskansen te garanderen, in overeenstemming met de relevante WTO-regels en in het bijzonder met artikel V van de GATS.

Rekening houdend met hun respectieve ontwikkelingsniveaus zullen de ASEAN-landen zowel algemeen als voor bepaalde sectoren en subsectoren enige mate van flexibiliteit genieten. Overgangsperiodes duren in principe niet langer dan 10 jaar.

De door de Europese Gemeenschap aangegane verbintenissen zijn in overeenstemming met artikel V van de GATS en betreffen niet:

- nationale cabotage in het zeevervoer, en
- binnenlandse en internationale luchtvaartdiensten, al dan niet met dienstregeling, en diensten die rechtstreeks verband houden met de uitoefening van verkeersrechten, anders dan:
 - i. *herstel en onderhoud van vliegtuigen waarvoor deze uit dienst worden genomen,*
 - ii. *verkoop en marketing van luchtvervoersdiensten,*
 - iii. *geautomatiseerde-boekingssysteemdiensten en*
 - iv. *andere diensten ter ondersteuning van de werkzaamheden van luchtvaartmaatschappijen.*
- winning, vervaardiging en verwerking van nucleaire stoffen;
- vervaardiging van of handel in wapens, munitie en oorlogsmaterieel.

RESTREINT UE

De bij de uitoefening van overheidsgezag verleende diensten in de zin van artikel I-3 van de GATS-Overeenkomst vallen buiten het bestek van deze onderhandelingen] ⁴

- 20 bis. Audiovisuele en andere culturele diensten zullen in een specifiek kader voor audiovisuele en culturele samenwerking worden behandeld. Bij de totstandbrenging van dit samenwerkingskader zullen de partijen ook verder de mogelijkheid hebben om hun bevoegdheid tot vaststelling en tenuitvoerlegging van hun cultureel en audiovisueel beleid te behouden en te ontwikkelen teneinde hun culturele diversiteit te bewaren en tegelijkertijd culturele en audiovisuele uitwisselingen en de interculturele dialoog te bevorderen.
21. Met inachtneming van de respectieve bevoegdheden van de EG en haar lidstaten zullen de partijen overeenkomen een kader voor het recht van vestiging in te stellen dat gebaseerd is op de beginselen van transparantie, non-discriminatie, markttoegang en stabiliteit en op de algemene beginselen van bescherming in de zin van het Minimumplatform inzake investeringen voor EU-vrijhandels-overeenkomsten, waarover overeenstemming is bereikt in het Comité van artikel 133 (doc. 15375/06).

In dat kader zullen de partijen ermee instemmen bedrijven, filialen of dochterondernemingen van de andere partij voor de vestiging op hun grondgebied niet minder gunstig te behandelen dan hun eigen bedrijven, filialen of dochterondernemingen, met inachtneming van de gevoelige aard van bepaalde specifieke sectoren.

Geen van de bepalingen van dit kader mag worden gebruikt om de rechten te beperken van investeerders van de partijen op een gunstiger behandeling, waarin is voorzien in een bestaande of toekomstige internationale investeringsovereenkomst waarbij een lidstaat van de Europese Gemeenschap en een land of landen van de ASEAN partij zijn.

22. [De onderhandelingen moeten de belemmeringen van de markttoegang en de beperkingen van nationale behandeling in alle economische sectoren en dienstverleningsvormen betreffen. Deze onderhandelingen, waarin terdege rekening wordt gehouden met het gevoelige karakter van bepaalde specifieke sectoren, hebben mede tot doel de nodige voorschriften vast te stellen voor het ondersteunen en vergemakkelijken van de handel.] ⁵
23. Wanneer een ASEAN-partner een andere overeenkomst inzake economische integratie heeft gesloten met een derde land buiten de ASEAN-regio, moeten EU-investeerders en -dienstverleners wat grensoverschrijdende dienstverlening en vestiging betreft minstens een even gunstige behandeling krijgen als de investeerders en dienstverleners uit dat derde land.
24. De overeenkomst vormt geen beletsel voor de tenuitvoerlegging van uitzonderingen op de levering van diensten die gerechtvaardigd zijn op grond van de betrokken WTO-voorschriften (de artikelen XIV en XIV bis van de GATS). De Commissie dient er tevens voor te zorgen dat geen enkele bepaling van deze overeenkomst de partijen belet hun nationale wet- en regelgeving en voorschriften betreffende binnenkomst en verblijf, tewerkstelling en arbeidsvoorwaarden toe te passen, mits zij dat niet op zodanige wijze doen dat de voor een partij uit een specifieke bepaling van de overeenkomst voortvloeiende voordelen teniet worden gedaan of beperkt .

⁴ BE: studievoorbehoud.

⁵ BE: studievoorbehoud.

RESTREINT UE

TITEL 4: OVERHEIDSOPDRACHTEN

25. De overeenkomst zal een aantal verbindende regels bevatten, onder meer passende transparantie-bepalingen die de instelling van werkzame aanbestedingssystemen ondersteunen. Deze zullen ook voorzien in beroepsprocedures en samenwerking inzake elektronische aanbestedingen. Het hoofdstuk over aanbestedingen moet in passende mate overeenstemmen met de herziene overeenkomst inzake overheidsopdrachten. De overeenkomst zal voorzien in de geleidelijke liberalisering van de markten voor overheidsopdrachten op nationaal, regionaal en eventueel lokaal niveau, ook op het gebied van voorzieningen en in het bijzonder in prioritaire sectoren. Doel van de overeenkomst is graduele en wederzijdse markttoegang op grond van de beginselen van non-discriminatie en nationale behandeling. Bij verbintenissen inzake de markttoegang zal rekening worden gehouden met de verschillende ontwikkelingsniveaus van de ASEAN-landen.

TITEL 5: HANDEL EN CONCURRENTIE

26. De overeenkomst zal bepalingen over concurrentieregels en de toepassing ervan bevatten.
27. **In deze bepalingen wordt vastgesteld welk concurrentieverstorend gedrag zal worden geacht onverenigbaar te zijn met de goede werking van de overeenkomst, in die mate dat het de handel tussen de partijen beïnvloedt, en worden regels opgenomen inzake concurrentiebeperkende overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen tussen bedrijven, misbruik van machtspositie, fusies en overheidssteun.**
28. **De concurrentiebepalingen betreffen het passende wettelijke kader en de organen die voor de toepassing van de concurrentieregels bevoegd zijn om een transparante en doeltreffende handhaving van hun respectieve concurrentieregels te garanderen.**
29. Om wederzijdse raadpleging en de uitwisseling van niet-vertrouwelijke informatie tussen de partijen te bevorderen, kunnen bepalingen inzake passende samenwerking op handels- en concurrentiegebied op regionale basis worden overwogen.

TITEL 6: INTELLECTUELE-EIGENDOMSRECHTEN

30. De overeenkomst zal regels bevatten om de werkzame en passende bescherming en handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (IER) te garanderen. De overeenkomst zal verbintenissen bevatten om toe te treden tot multilaterale overeenkomsten op dit gebied, alsook goed ontwikkelde elementen met betrekking tot de erkenning, bescherming en daadwerkelijke handhaving van rechten, inclusief inzake geografische aanduidingen en de strijd tegen namaak en piraterij. De overeenkomst zal bepalingen bevatten voor de daadwerkelijke erkenning en bescherming *ex officio* van geografische aanduidingen, inclusief de geleidelijke afschaffing van generieke aanduidingen.

TITEL 7: KAPITAALVERKEER EN BETALINGEN

31. In de overeenkomst zal naar de volledige liberalisering van de lopende betalingen en het kapitaalverkeer worden gestreefd, en zal een "standstill"-clausule worden opgenomen. De overeenkomst zal uitzonderingsbepalingen (bv. in geval van ernstige problemen voor het monetaire en wisselkoersbeleid, het bedrijfseconomisch toezicht, of belastingen) bevatten die in overeenstemming zullen zijn met de bepalingen van het EG-Verdrag inzake het vrij verkeer van kapitaal. Tijdens de onderhandelingen zal rekening worden gehouden met de gevoelige aspecten van de liberalisering van het niet met directe investeringen verband houdende kapitaalverkeer.

RESTREINT UE

TITEL 8: DOUANE EN BEVORDERING VAN DE HANDEL

32. De overeenkomst zal bepalingen ter bevordering van de handel tussen de partijen bevatten, die ook doeltreffende controles garanderen. Daarom zal de overeenkomst verbintenissen van de partijen bevatten met betrekking tot regels, voorschriften, formaliteiten en procedures inzake import, export en doorvoer.
33. De overeenkomst zal de werkzame tenuitvoerlegging en toepassing van internationale regels en normen op het gebied van douane en andere handelsgerelateerde procedures (inclusief WTO-bepalingen), instrumenten van de Werelddouaneorganisatie, alsook, onder meer, het herziene verdrag van Kyoto bevorderen. Zij zal eveneens bijdragen tot doeltreffende regionale doorvoervergelingen.
- De overeenkomst zal bepalingen bevatten ter bevordering van de uitwisseling van beste praktijken en ervaring met betrekking tot specifieke gebieden die voor beide partijen van belang zijn. Het kan daarbij gaan om aangelegenheden zoals de modernisering en vereenvoudiging van regels en procedures, gestandaardiseerde documentatie, tariefclassificatie, transparantie, raadpleging en samenwerking tussen agentschappen. De overeenkomst bevordert harmonisatie op het gebied van de bevordering van de handel en bouwt in voorkomend geval voort op relevante internationale normen en instrumenten.
34. De overeenkomst zal de effectieve en doeltreffende handhaving van IER door de douaneautoriteiten bevorderen bij invoer, uitvoer, heruitvoer, overlading en andere douaneprocedures, in het bijzonder ten aanzien van namaakproducten.
35. De partijen zullen streven naar onderhandelingen over overeenkomsten betreffende samenwerking en wederzijdse administratieve bijstand in douanezaken, die onder meer bepalingen zullen bevatten over samenwerking, wederzijdse uitwisseling van informatie, technische deskundigheid, vertrouwelijkheid en de levering van bewijsmateriaal in rechtszaken. De partijen zullen ertoe worden aangemoedigd de sluiting van dergelijke overeenkomsten in het kader van het huidige mandaat van de Commissie te bespoedigen. De partijen moeten daarbij gebruik maken van bestaande samenwerkingsmechanismen en kunnen overwegen bijkomende bepalingen inzake handelsgerelateerde douaneaangelegenheden uit te werken.

TITEL 9: HANDEL EN DUURZAME ONTWIKKELING

36. De overeenkomst zal verbintenissen van beide partijen bevatten wat de sociale en milieuaspecten van handel en duurzame ontwikkeling betreft. De overeenkomst zal bepalingen bevatten ter bevordering van de onderschrijving en doeltreffende tenuitvoerlegging van internationaal overeengekomen normen op sociaal en milieugebied als een noodzakelijke voorwaarde voor duurzame ontwikkeling. De overeenkomst zal eveneens voorzien in mechanismen ter bevordering van fatsoenlijk werk door de doeltreffende nationale tenuitvoerlegging van in de Verklaring van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) van 1998 over de fundamentele beginselen en rechten op het werk vastgestelde fundamentele ILO-arbeidsnormen en zal de samenwerking inzake handelsgerelateerde aspecten van duurzame ontwikkeling stimuleren. Er zal ook aandacht worden besteed aan maatregelen ter bevordering van de handel in milieuvriendelijke goederen, diensten en technologie. De overeenkomst zal niet alleen voorzien in monitoring van de tenuitvoerlegging van deze verplichtingen en van de gevolgen van de overeenkomst op sociaal en milieugebied, onder meer via evaluatie en publieke controle, maar ook in stimuleringsinstrumenten en handelsgerelateerde samenwerkingsactiviteiten zoals relevante internationale fora.

RESTREINT UE

TITEL 10: TRANSPARANTE REGELGEVING

37. De overeenkomst zal bepalingen bevatten over:

- de verbintenis om belanghebbenden te raadplegen alvorens regels in te voeren die gevolgen hebben voor de handel;
- publicatie van en openbare raadplegingen over alle algemene regels die gevolgen hebben voor de internationale handel in goederen en diensten;
- procedures om door regelgeving veroorzaakte problemen in de handelsbetrekkingen vroegtijdig te voorkomen;
- het transparante beheer en de transparante tenuitvoerlegging en toepassing van regels die de internationale handel in goederen of diensten beïnvloeden, inclusief passende controleprocedures;
- de instelling van informatiebalies en one-stop-shops om specifieke informatie te verstrekken en snel vragen en verzoeken over de toepassing van de overeenkomst te beantwoorden.
- ~~de verbintenis om de beginselen van goed bestuur in financiële en belastingaangelegenheden met betrekking tot de handel, zoals transparantie en uitwisseling van informatie, te erkennen en de nodige stappen te zetten om deze toe te passen, waar nodig en onverminderd de bevoegdheden van de lidstaten van de EU.~~⁶

TITEL 11: INSTITUTIONEEL KADER EN SLOTBEPALINGEN

38. De overeenkomst zal een specifieke handelscommissie instellen om de tenuitvoerlegging van de overeenkomst te monitoren. Er kunnen indien nodig comités voor specifieke gebieden worden ingesteld, die in het kader van de handelscommissie zullen functioneren.

39. In het geval van parallelle VHO- en partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten met ASEAN-landen, zal de vrijhandelsovereenkomst onder voorbehoud van de sluiting van partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten met de respectieve landen worden gesloten. Tijdens de onderhandelingen zal worden vastgesteld hoe de bepalingen van de VHO zich tot die van de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten (in één enkele of twee afzonderlijke overeenkomsten) verhouden. Dat zal externe politieke en economische coherentie garanderen, in het bijzonder wat het bestaan, de toepassing, de opschorting en de opzegging van de respectieve bepalingen betreft. Wat het institutionele kader betreft, zal worden gegarandeerd dat de handels- en andere bepalingen door een coherente institutionele structuur zullen worden beheerd. De handelscommissie zal verslag uitbrengen aan de bij de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten overeenkomstig hun bilaterale bevoegdheden in te stellen gemengde commissies.

⁶ De Commissie heeft nota genomen van de eenparige overeenstemming onder de lidstaten over de schrapping van de tekst na dit streepje, maar handhaaft een voorbehoud. De delegatie van het UK verklaarde dat de schrapping van de tekst na dit streepje een *conditio sine qua non* is voor haar uiteindelijke instemming met de ontwerp-onderhandelingsrichtsnoeren.

RESTREINT UE

Geschillenregeling

40. De overeenkomst zal een passend en goed functionerend geschillenregelingsmechanisme bevatten dat moet garanderen dat de partijen gezamenlijk afgesproken regels naleven.
41. De overeenkomst zal een regeling voor snelle probleemoplossing, bijvoorbeeld een flexibel bemiddelingsmechanisme, bevatten. Dat mechanisme zal geen afbreuk doen aan de rechten en verplichtingen van de partijen, noch aan de geschillenregeling waarin de overeenkomst voorziet.

DECLASSIFIED

Ontwerp-

AANBEVELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD

waarbij de Commissie wordt gemachtigd namens de Europese Gemeenschap en haar lidstaten onderhandelingen te voeren over een vrijhandelsovereenkomst met India

DECLASSIFIED

RESTREINT UE

1. TOELICHTING

1. ACHTERGROND

1.1. Het EU-beleid inzake vrijhandelsovereenkomsten

In de mededeling van de Commissie "Europa als wereldspeler: wereldwijd concurreren"¹ wordt de bijdrage van het EU-handelsbeleid tot de Europese strategie voor groei en werkgelegenheid onder de loep genomen. Daarin wordt bevestigd dat de EU verbintenis ten aanzien van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) het doeltreffendste middel is om de handel tot ieders voordeel uit te breiden en te beheren. Er wordt in benadrukt dat de ontwikkelingsagenda van Doha voor de EU de eerste prioriteit blijft en dat zij hard zal werken om de onderhandelingen te hervatten. Ook wordt aangevoerd dat de EU op het door de WTO gecreëerde platform moet verder bouwen om nieuwe kansen voor groei te creëren door de markten verder voor handel en investeringen te openen. In de mededeling worden een aantal onderling gerelateerde handelsbeleidsinitiatieven uiteengezet die een aanvulling vormen op de inspanningen om de onderhandelingen in het kader van de WTO te hervatten. Een van de voorgestelde initiatieven bestaat in onderhandelingen over zorgvuldig gekozen brede vrijhandelsovereenkomsten (VHO's).

Indien zorgvuldig gebruik wordt gemaakt van VHO's, kunnen deze sneller voor grotere openheid en integratie zorgen: ze kunnen namelijk onderwerpen omvatten die nog niet rijp zijn voor multilaterale besprekingen. In de mededeling werd benadrukt dat wij bij de ontwikkeling van de bilaterale handel rekening moeten blijven houden met andere aangelegenheden en de bredere rol van het handelsbeleid in de externe EU-betrekkingen. Het handelsbeleid kan alleen banen helpen scheppen en de groei helpen stimuleren als economische factoren een hoofdrol spelen in de keuze van toekomstige VHO's.

Het marktpotentieel (economische omvang en groei) en het niveau van bescherming tegen EU-exportbelangen (tarifaire en non-tarifaire belemmeringen) moeten de belangrijkste economische criteria voor nieuwe VHO-partners zijn, maar de onderhandelingen van onze potentiële partners met EU-concurrenten mogen evenmin uit het oog worden verloren.

Wat de inhoud betreft, moeten nieuwe, door concurrentieoverwegingen ingegeven VHO's zeer breed zijn en een groot toepassingsgebied hebben, zodat een maximale liberalisering van de handel, waaronder een verrijkende liberalisering van diensten en investeringen, kan worden bereikt. Toekomstige VHO's moeten ook innovatief zijn wat de aanpak van non-tarifaire belemmeringen en de invoering van bepalingen inzake handelsgerelateerde aspecten van duurzame ontwikkeling betreft.

In de mededeling wordt benadrukt dat van meet af aan moet worden nagegaan of onze ambities met die van onze toekomstige partners overeenstemmen om te vermijden dat onderhandelingen later vastlopen omdat de verwachtingen te zeer uiteenlopen.

In zijn conclusies van 13 november 2006 betuigde de Raad van de Europese Unie zijn steun voor de spoedige opening van onderhandelingen met de ASEAN², India en de Republiek Korea en verzocht hij de Commissie onverwijld voorstellen voor onderhandelingsrichtsnoeren te presenteren.

¹ COM(2006) 567, "Europa als wereldspeler: wereldwijd concurreren", 4 oktober 2006.

² De Associatie van Zuidoost-Aziatische Staten.

RESTREINT UE

1.2. Betrekkingen tussen de EU en India

De betrekkingen tussen de EU en India hebben zich de laatste drie jaar bijzonder snel ontwikkeld, waaruit blijkt dat beide partijen nauwere banden wensen. De 6e top EU-India die in september 2005 in Delhi plaatsvond, was het hoogtepunt van een tijdens de top van Den Haag van 2004 ingezet proces waarbij de betrekkingen tussen de EU en India worden gerevalueerd. Op deze top besloten de EU en India, zoals in een mededeling van de Commissie van 2004 over de betrekkingen tussen de EU en India werd aanbevolen, hun betrekkingen op te waarderen tot een strategisch partnerschap dat op een geïntegreerde economische en politieke aanpak gebaseerd was. In deze mededeling werden India's economische groei en potentieel als wereldspeler erkend. De top EU-India van 2005 onderschreef een breed gezamenlijk actieplan dat op alle aspecten van de betrekkingen tussen de EU en India betrekking had.

Wat de handel en de economische samenwerking betreft, werd op de top EU-India van 2005 de politieke verbintenis aangegaan de bilaterale handel op te drijven, de economische samenwerking te verbeteren en belemmeringen voor handel en investeringen aan te pakken. In het kader van het gezamenlijk actieplan werd tijdens de top een High Level Trade Group (HLTG) opgericht en gemandateerd om manieren en middelen te bestuderen en te onderzoeken teneinde de bilaterale handels- en investeringsbetrekkingen uit te diepen en te verbreden. De HLTG kreeg ook de opdracht de mogelijkheid te onderzoeken om onderhandelingen te openen over een brede handels- en investeringsovereenkomst en werd verzocht daarover verslag uit te brengen tijdens de top EU-India van 2006.

In zijn verslag aan deze top beval de HLTG aan een uitgebreid handelspartnerschap tot stand te brengen via onderhandelingen over een brede handels- en investeringsovereenkomst, aangezien een substantiële en zeer brede overeenkomst, die een groot aantal handelsgerelateerde gebieden betreft, zowel voor de EU als voor India aanzienlijke voordelen zou opleveren.

In de gezamenlijke verklaring van de top EU-India van 13 oktober werd het pleidooi voor een brede bilaterale handels- en investeringsovereenkomst onderschreven en werd overeengekomen dat beide partijen stappen ondernemen om tot onderhandelingen over een dergelijke overeenkomst te komen.

India voldoet volledig aan de belangrijkste economische criteria die voor nieuwe VHO partners zijn vastgesteld. Het combineert een omvangrijke markt met sterke economische groei en substantiële tarifaire en non tarifaire handelsbelemmeringen tegen EU belangen. Voorts heeft India momenteel weliswaar nog geen VHO's met belangrijke EU concurrenten gesloten, maar onderhandelt het over of werkt het aan vrijhandelsovereenkomsten met een aantal handelspartners. Uit het verslag van de HLTG blijkt de bereidheid van India om over een zeer brede VHO met betrekking tot een hele reeks handelsbelemmeringen te onderhandelen. Een zeer brede VHO met India zou onze positie veilig stellen en voor de EU significante marktkansen inhouden.

2. AARD EN WERKINGSSFEER VAN DE OVEREENKOMST

Een zeer brede VHO met India moet tot doel hebben de markttoegang voor goederen en diensten te verbeteren en moet in wezen alle handel betreffen. Een dergelijke overeenkomst moet verregaander bepalingen bevatten inzake de handel in goederen en diensten, inclusief verbindende bepalingen inzake transparante regelgeving op gebieden die van belang zijn voor wederzijdse handel en investeringen, zoals normen en conformiteitsbeoordeling, sanitaire en fytosanitaire regels, intellectuele eigendomsrechten en de handhaving daarvan, bevordering van de handel, douane, overheidsopdrachten, handel en concurrentie met inbegrip van overheidssteun. Zij moet ook voorzien in samenwerking inzake handel en duurzame ontwikkeling, die zowel de sociale als de milieuaspecten omvat. De VHO moet verder gaan dan de bestaande verplichtingen in het kader van de WTO, maar moet volledig in overeenstemming zijn met de WTO-regels, in het bijzonder met artikel XXIV van de Algemene Overeenkomst betreffende tarieven en handel (GATT) en artikel V van de Algemene Overeenkomst inzake de handel in diensten (GATS). De zeer brede VHO zal een aanvulling vormen op de Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en India van 1994, waaraan het vanuit wettelijk en institutioneel oogpunt zal worden gekoppeld.

RESTREINT UE

Deze aanpak strookt met de strategie die in de mededeling “Europa als wereldspeler” is vastgesteld: daarin wordt onderstreept dat nieuwe, door concurrentieoverwegingen ingegeven VHO's zeer breed moeten zijn en een groot toepassingsgebied moeten hebben, zodat een maximale liberalisering van de handel, waaronder een verrijkende liberalisering van diensten en investeringen, kan worden bereikt.

In zijn verslag dat tijdens de top EU-India op 13 oktober werd onderschreven, behandelde de HLTG EU-India de bovenstaande onderwerpen en bereikte hij overeenstemming over de belangrijkste parameters van deze aspecten van een brede handels- en investeringsovereenkomst tussen de EG en India.

3. OPSTELLING VAN DE ONTWERP-ONDERHANDELINGSRICHTSNOEREN

Met het oog op de opstelling van de ontwerp-onderhandelingsrichtsnoeren en van de bijbehorende effectbeoordeling zijn de lidstaten, de EU instellingen, het maatschappelijk middenveld (inclusief Europese bedrijven) en India geraadpleegd. Deze raadplegingen vonden plaats in de context van de krachtlijnen voor het toekomstige EU handelsbeleid, de daarmee verband houdende aanpassingen van de VHO strategie van de EU en de specifieke vooruitzichten voor een VHO met India.

Tijdens de top EU-India van 2005 werd een High Level Trade Group (HLTG) opgericht en gemandateerd om manieren en middelen te zoeken teneinde de bilaterale handels- en investeringsbetrekkingen uit te diepen en te verbreden. De HLTG kreeg ook de opdracht de mogelijkheid te onderzoeken om onderhandelingen over een brede handels- en investeringsovereenkomst te openen. Het verslag van de HLTG werd tijdens de top EU-India van 2006 onderschreven. De deelnemers aan de top waren ingenomen met het werk van de HLTG en onderschreven het pleidooi voor een toekomstige brede bilaterale handels- en investeringsovereenkomst. Zij kwamen overeen dat beide partijen stappen zouden zetten om tot onderhandelingen over een dergelijke overeenkomst te komen.

De Commissie heeft een effectbeoordeling opgesteld die het mogelijke effect van een VHO met India analyseert. Terwijl de onderhandelingen lopen, zullen de economische, sociale en milieueffecten in een gedetailleerder duurzaamheidseffectbeoordeling worden onderzocht.

4. PROCEDURES

Het is de bedoeling deze onderhandelingen uiterlijk twee jaar nadat ze werkelijk van start zijn gegaan, af te ronden. Zoals gebruikelijk zal de Commissie in de relevante comités van de Raad geregeld verslag uitbrengen over de voortgang van de onderhandelingen.

RESTREINT UE

2. AANBEVELING

In het licht van het bovenstaande beveelt de Commissie aan dat:

- de Raad de Commissie machtigt namens de Europese Gemeenschap en haar lidstaten onderhandelingen te voeren over een vrijhandelsovereenkomst met India;
- de Raad een speciaal comité (artikel 133) instelt om de Commissie in deze taak bij te staan;
- de Raad de bijgevoegde onderhandelingsrichtsnoeren uitvaardigt.

DECLASSIFIED

RESTREINT UE

BIJLAGE

ONDERHANDELINGSRICHTSNOEREN VOOR EEN VRIJHANDELSOVEREENKOMST TUSSEN DE EUROPESE GEMEENSCHAP EN HAAR LIDSTATEN EN INDIA

AARD EN WERKINGSSFEER VAN DE OVEREENKOMST

1. De vrijhandelsovereenkomst (VHO) zal uitsluitend tussen de partijen geldende handelsbepalingen bevatten. Andere aangelegenheden zullen bij bestaande of nieuwe overeenkomsten met India worden geregeld.
2. De overeenkomst moet zeer breed en evenwichtig en volledig in overeenstemming met de regels en verplichtingen van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) zijn. **De Doha-ronde blijft de prioriteit van de EU. Bij het voeren en afronden van de onderhandelingen zal terdege rekening worden gehouden met de WTO-verbintenissen.**
3. De overeenkomst moet voorzien in de geleidelijke en wederzijdse liberalisering van de handel in goederen en diensten en regels inzake handelsgerelateerde aangelegenheden.

PREAMBULE EN ALGEMENE BEGINSELEN

4. In de preambule zal erop worden gewezen dat het strategisch partnerschap tussen de EU en India gebaseerd is op gemeenschappelijke beginselen en waarden, zoals die tot uiting komen in de Samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en India van 1994 en het gezamenlijke actieplan van 2005, en zal onder meer ook worden verwezen naar:
 - de verbintenis van de partijen tot duurzame ontwikkeling en de bijdrage van de internationale handel tot de economische, sociale en milieudimensies van duurzame ontwikkeling, zoals economische ontwikkeling, armoedebestrijding, volledige en productieve werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen, alsook de bescherming en instandhouding van het milieu en de natuurlijke rijkdommen;
 - de verbintenis van de partijen tot een VHO die volledig in overeenstemming is met hun uit de WTO voortvloeiende rechten en verplichtingen;
 - het recht van de partijen de nodige maatregelen te nemen om legitieme doelstellingen van openbaar beleid te realiseren met het beschermingsniveau dat zij passend achten, op voorwaarde dat dergelijke maatregelen geen ongerechtvaardigde discriminatie of verkapte beperking van de internationale handel inhouden;
 - de overtuiging dat de VHO een nieuw klimaat zal creëren voor de handelsbetrekkingen tussen beide partijen en vooral voor de ontwikkeling van handel en investeringen;
 - de verbintenis van de partijen om met alle relevante belanghebbenden, inclusief de privé-sector en maatschappelijke organisaties, te communiceren.

RESTREINT UE

STRUCTUUR EN ORGANISATIE VAN DE ONDERHANDELINGEN

4 bis. De Commissie voert de onderhandelingen in samenspraak met het Comité van artikel 133. De Commissie brengt op geregelde tijdstippen aan het Comité van artikel 133 en de andere ter zake bevoegde comités verslag uit over de voortgang van de onderhandelingen.

De lidstaten kunnen de onderhandelingssessies bijwonen die betrekking hebben op de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd zijn, en zij zullen voor het opstellen van de onderhandelingsdocumenten, worden geraadpleegd via het ad-hoccomité van artikel 133 (diensten) en het Comité van artikel 133 (plaatsvervangende leden).

TITEL 1: DOELSTELLINGEN

5. In de overeenkomst moet de gezamenlijke doelstelling van geleidelijke en wederzijdse substantiële liberalisering van alle handel in goederen en diensten, met volledige inachtneming van de WTO-regels, worden bevestigd.
6. In de overeenkomst zal worden erkend dat duurzame ontwikkeling een overkoepelende doelstelling van de partijen is en zal worden beoogd de naleving van internationale sociale en milieu-overeenkomsten en -normen te garanderen en te bevorderen. In de overeenkomst zal tot uiting worden gebracht dat de partijen de nationale wetgeving en normen op het gebied van milieu, arbeid en veiligheid en gezondheid op het werk niet zullen terugschroeven en essentiële arbeidsnormen of wetten ter bescherming en bevordering van culturele diversiteit niet zullen versoepelen om directe buitenlandse investeringen aan te trekken.

De economische, sociale en milieueffecten van de overeenkomst zullen worden onderzocht aan de hand van een onafhankelijke duurzaamheidseffectbeoordeling, die de Commissie zal uitvoeren terwijl de onderhandelingen lopen en die voltooid zal zijn alvorens een definitieve overeenkomst wordt ondertekend. De duurzaamheidseffectbeoordeling zal tot doel hebben de waarschijnlijke effecten van de overeenkomst op duurzame ontwikkeling voor beide partijen, alsmede de mogelijke gevolgen voor de MOL's en de arme en kwetsbare buurlanden, te verduidelijken en (al dan niet handels-)maatregelen voor te stellen om de voordelen van de overeenkomst te maximaliseren en mogelijke negatieve gevolgen te voorkomen of tot een minimum te beperken. Een afzonderlijk hoofdstuk van de overeenkomst zal aan handel en duurzame ontwikkeling, inclusief sociale en milieuaspecten, zijn gewijd en maatregelen ter zake betreffen. In de hele overeenkomst zal rekening worden gehouden met duurzame ontwikkeling.

TITEL 2: HANDEL IN GOEDEREN

7. Invoer- en uitvoerrechten en non-tarifaire maatregelen

De overeenkomst zal tot doel hebben invoerrechten en lasten met een vergelijkbaar effect voor beide partijen binnen 7 jaar te ontmantelen om aan het einde van die periode voor beide partijen vergelijkbare markttoegangskansen te bieden. De overeenkomst zal in wezen betrekking hebben op alle handel in goederen tussen de partijen. De hoogst mogelijke graad van handelsliberalisering zal worden nagestreefd.

De onderhandelingen over de tariefverlagingen worden gevoerd op basis van de rechten die de EG *erga omnes* toepast op de datum waarop de onderhandelingen van start gaan en op het externe tarief dat India op die dag *erga omnes* toepast. Reeds op de eerste dag van de onderhandelingen komen de partijen overeen geen rekening te houden met eventuele verhogingen van de douanerechten tijdens de onderhandelingen.

RESTREINT UE

8. In de overeenkomst zullen zoveel mogelijk verbintenissen inzake volledige liberalisering in een vroege fase worden opgenomen, rekening houdend met het belang van een zo groot mogelijke overeenstemming met VHO's waarover India met andere belangrijke handelspartners onderhandelt.
9. Voor als gevoelig aangemerkte producten zullen specifieke bepalingen gelden, zoals langere overgangperiodes van maximaal 10 jaar of partiële liberaliseringsverplichtingen met een herzieningsclausule. Dergelijke specifieke bepalingen of specifieke behandelingen zullen tot bepaalde gevoelige producten worden beperkt. Voor producten die niet onder de verbintenissen tot volledige liberalisering vallen, zullen na de toepassing van de overeenkomst in een clausule mogelijkheden voor verdere liberalisering worden overwogen.
10. De overeenkomst zal elk handelsverbod, elke handelsbeperking en elke non-tarifaire belemmering (NTB) van de handel verbieden die niet door de onderstaande algemene uitzonderingen gerechtvaardigd wordt en kan uitgroeien tot een middel van willekeurige discriminatie of een verkapte beperking van de handel tussen de partijen. In de overeenkomst zullen bepalingen en procedures worden opgenomen die garanderen dat ongerechtvaardigde non-tarifaire belemmeringen van de handel worden opgeheven. De overeenkomst moet bepalingen bevatten betreffende het verbod op fiscale discriminatie. Voor productspecifieke non-tarifaire belemmeringen dient een oplossing te worden gevonden op basis van vraag en aanbod, parallel aan uitwisselingen van tariefconcessies. De overeenkomst moet sectorspecifieke verbintenissen inzake NTB's bevatten wanneer dat relevant is om de doelstellingen van de overeenkomst te helpen verwezenlijken en de markttoegang nog meer te verbeteren dan via horizontale regels mogelijk is. In de overeenkomst zal eveneens worden voorzien in passende nationale procedures ter voorkoming van NTB's en andere onnodige belemmeringen van de handel, onder meer via transparante regelgeving.
11. Alle douanerechten, belastingen en heffingen op de export en kwantitatieve beperkingen van de export naar de andere partij die niet gerechtvaardigd worden door uitzonderingen waarin in de overeenkomst is voorzien, komen te vervallen zodra de overeenkomst van toepassing is.
12. Oorsprongsregels

Bij de overeenkomst wordt een bijlage gevoegd die ~~eenvoudige, moderne en~~ ontwikkelingsvriendelijke oorsprongsregels vaststelt en in administratieve samenwerking voorziet en waarin de resultaten van het lopende hervormingsproces van de oorsprongsregels in aanmerking worden genomen.
13. Fraudebestrijdingsmaatregelen

In een clausule van de overeenkomst met betrekking tot versterkte administratieve samenwerking zullen de procedures en passende maatregelen worden vastgesteld die de partijen kunnen aannemen wanneer een gebrek aan administratieve samenwerking in douaneaangelegenheden, onregelmatigheden of fraude worden vastgesteld.
14. Maatregelen in geval van administratieve fouten

In de overeenkomst moeten ook bepalingen worden opgenomen om samen te onderzoeken of passende maatregelen kunnen worden genomen wanneer de bevoegde autoriteiten fouten maken bij de toepassing van de preferentiële oorsprongsregels.

RESTREINT UE

15. Technische voorschriften voor industrieproducten, normen en conformiteitsbeoordelingsprocedures.

De partijen bevestigen niet alleen de bepalingen van de WTO-Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (THB's), maar stellen ook bepalingen vast die de toegang tot elkaars markten bevorderen. De overeenkomst zal een aantal in de WTO-Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen genoemde algemene beginselen (zoals evenredigheid, geen onnodige beperkingen, transparantie, non-discriminatie) bevatten waardoor de partijen in hun wederzijdse handel gebonden zijn. Het is de bedoeling bepalingen op te nemen inzake de goedkeuring van erkende internationale normen en de stroomlijning van testvoorschriften in een aantal prioritaire sectoren. Met de overeenkomst zal ook worden beoogd de verspreiding van informatie onder importeurs en exporteurs te verbeteren, gemeenschappelijke standpunten te ontwikkelen en goede regelgevingspraktijken te bevorderen, compatibele en geharmoniseerde technische voorschriften en conformiteitsbeoordeling na te streven en nauwe samenwerking met en tussen relevante organisaties die voor standaardisering en accreditatie verantwoordelijk zijn, te bevorderen.

16. Sanitaire en fytosanitaire maatregelen

Wat sanitaire en fytosanitaire maatregelen betreft, zullen de overeengekomen voorwaarden in overeenstemming zijn met de bepalingen van de onderhandelingsrichtsnoeren die de Raad op 20 februari 1995 (Raadsdocument 4976/95) heeft vastgesteld. Voorts zal in de overeenkomst worden verwezen naar een aantal algemene beginselen van de WTO-Overeenkomst inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen, zoals evenredigheid, onnodige vertragingen, transparantie en non-discriminatie, die de partijen in hun wederzijdse handel moeten toepassen om de toegang tot de markten van de partijen te bevorderen en tegelijkertijd de gezondheid van mensen, dieren en planten te beschermen.

De overeenkomst moet in het bijzonder streven naar volledige transparantie van de sanitaire en fytosanitaire maatregelen die op de handel van toepassing zijn en moet de instelling van een wederzijds mechanisme voor de erkenning van equivalentie, inclusief het vooraf opnemen van levensmiddelenbedrijven op lijsten, alsmede de erkenning van de ziektevrije status van de partijen en de toepassing van het regionaliseringsbeginsel voor zowel plant- als dierziekten bevorderen terwijl essentiële minimumcontroles aan de buitengrenzen in stand worden gehouden. Dierenwelzijn valt onder de overeenkomst.

17. Algemene uitzonderingen

De overeenkomst zal een algemene uitzonderingsbepaling bevatten die op de artikelen XX en XXI van de GATT is gebaseerd.

18. Vrijwaringsclausules

Om de liberaliseringsverbintenissen te maximaliseren, zal de overeenkomst een bilaterale vrijwaringsclausule voor de landbouw bevatten waarbij elke partij opnieuw de rechten die voor de meest begunstigde natie gelden kan heffen wanneer de stijging van de invoer van een product van de andere partij de binnenlandse industrie ernstige schade toebrengt of dreigt toe te brengen.

RESTREINT UE

19. Antidumping- en compenserende maatregelen

De overeenkomst zal een clausule betreffende antidumping- en compenserende maatregelen bevatten die bepaalt dat elk van de partijen overeenkomstig de WTO-Overeenkomst inzake de toepassing van artikel VI van de Algemene Overeenkomst betreffende tarieven en handel (GATT) 1994 of de WTO-Overeenkomst inzake subsidies en compenserende maatregelen passende maatregelen tegen dumping en/of oneerlijke subsidies mag nemen. De overeenkomst zal ook verbintenissen bevatten die verder gaan dan de WTO-regels op dit gebied, in overeenstemming met EG-regels en eerdere overeenkomsten (bv. de toets van het openbaar belang en de regel van het laagste recht, bijkomende raadplegingen).

TITEL 3: HANDEL IN DIENSTEN, VESTIGING

20. [De overeenkomst zal voorzien in de geleidelijke en wederzijdse liberalisering van het recht van vestiging en de handel in diensten teneinde goede markttoegangskansen te garanderen, in overeenstemming met de relevante WTO-regels en in het bijzonder met artikel V van de GATS.

De door de EG aangegeven verbintenissen zijn in overeenstemming met artikel V van de GATS en betreffen niet:

- nationale cabotage in het zeevervoer, en
- binnenlandse en internationale luchtvaartdiensten, al dan niet met dienstregeling, en diensten die rechtstreeks verband houden met de uitoefening van verkeersrechten, anders dan:
 - i. herstel en onderhoud van vliegtuigen waarvoor deze uit dienst worden genomen,
 - ii. verkoop en marketing van luchtvervoersdiensten,
 - iii. geautomatiseerde-boekingssysteemdiensten en
 - iv. andere diensten ter ondersteuning van de werkzaamheden van luchtvaartmaatschappijen.
- winning, vervaardiging en verwerking van nucleaire stoffen;
- vervaardiging van of handel in wapens, munitie en oorlogsmaterieel.

De bij de uitoefening van overheidsgezag verleende diensten in de zin van artikel I-3 van de GATS-Overeenkomst vallen buiten het bestek van deze onderhandelingen]³

20 bis. Audiovisuele en andere culturele diensten zullen in een specifiek kader voor audiovisuele en culturele samenwerking worden behandeld. Bij de totstandbrenging van dit samenwerkingskader zullen de partijen ook verder de mogelijkheid hebben om hun bevoegdheid tot vaststelling en tenuitvoerlegging van hun cultureel en audiovisueel beleid te behouden en te ontwikkelen teneinde hun culturele diversiteit te bewaren en tegelijkertijd culturele en audiovisuele uitwisselingen en de interculturele dialoog te bevorderen.

³ BE: studievoorbehoud.

RESTREINT UE

21. Met inachtneming van de respectieve bevoegdheden van de EG en haar lidstaten zullen de partijen overeenkomen een kader voor het recht van vestiging in te stellen dat gebaseerd is op de beginselen van transparantie, non-discriminatie, markttoegang en stabiliteit en op de algemene beginselen van bescherming, in de zin van het Minimumplatform inzake investeringen voor EU-vrijhandels-overeenkomsten, waarover overeenstemming is bereikt in het Comité van artikel 133 (doc. 15375/06).

In dat kader zullen de partijen ermee instemmen bedrijven, filialen of dochterondernemingen van de andere partij voor de vestiging op hun grondgebied niet minder gunstig te behandelen dan hun eigen bedrijven, filialen of dochterondernemingen, met inachtneming van de gevoelige aard van specifieke sectoren.

Geen van de bepalingen van dit kader mag worden gebruikt om de rechten te beperken van investeerders van de partijen op een gunstiger behandeling, waarin is voorzien in een bestaande of toekomstige internationale investeringsovereenkomst waarbij een lidstaat van de Europese Gemeenschap en India partij zijn.

22. [De onderhandelingen moeten de belemmeringen van de markttoegang en de beperkingen van nationale behandeling in alle economische sectoren en dienstverleningsvormen betreffen. Deze onderhandelingen, waarin terdege rekening wordt gehouden met het gevoelige karakter van bepaalde specifieke sectoren, hebben mede tot doel de nodige voorschriften vast te stellen voor het ondersteunen en vergemakkelijken van de handel.]⁴
23. EU investeerders en dienstverleners moeten wat grensoverschrijdende dienstverlening en vestiging betreft minstens een even gunstige behandeling krijgen als investeerders en dienstverleners uit een derde land.
24. De overeenkomst vormt geen beletsel voor de tenuitvoerlegging van uitzonderingen op de levering van diensten die gerechtvaardigd zijn op grond van de betrokken WTO-voorschriften (de artikelen XIV en XIV bis van de GATS). De Commissie dient er tevens voor te zorgen dat deze overeenkomst geen enkele bepaling bevat die de partijen belet hun nationale wet- en regelgeving en voorschriften betreffende binnenkomst en verblijf, tewerkstelling en arbeidsvoorwaarden toe te passen, mits zij dat niet op zodanige wijze doen dat de voor een partij uit een specifieke bepaling van de overeenkomst voortvloeiende voordelen teniet worden gedaan of beperkt.

TITEL 4: OVERHEIDSOPDRACHTEN

25. De overeenkomst zal een aantal verbindende regels bevatten, onder meer passende transparantie-bepalingen die de instelling van werkzame aanbestedingssystemen ondersteunen. Deze zullen ook voorzien in beroepsprocedures en samenwerking inzake elektronische aanbestedingen. Het hoofdstuk over aanbestedingen moet in passende mate overeenstemmen met de herziene overeenkomst inzake overheidsopdrachten. De overeenkomst zal voorzien in de geleidelijke liberalisering van de markten voor overheidsopdrachten op nationaal, regionaal en eventueel lokaal niveau, ook op het gebied van voorzieningen en in het bijzonder in prioritaire sectoren. Doel van de overeenkomst is graduele en wederzijdse markttoegang op grond van non discriminatie en nationale behandeling.

⁴ BE: studievoorbehoud.

RESTREINT UE

TITEL 5: HANDEL EN CONCURRENTIE

26. De overeenkomst zal bepalingen over doeltreffende concurrentieregels en de toepassing ervan bevatten.
27. In deze bepalingen wordt vastgesteld welk concurrentieverstorend gedrag zal worden geacht onverenigbaar te zijn met de goede werking van de overeenkomst, in die mate dat het de handel tussen de partijen beïnvloedt, en worden regels opgenomen inzake concurrentiebeperkende overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen tussen bedrijven, misbruik van machtspositie, fusies en overheidssteun.
28. De concurrentiebepalingen betreffen het passende wettelijke kader en de organen die voor de toepassing van de concurrentieregels bevoegd zijn om een transparante en doeltreffende handhaving van hun respectieve concurrentieregels te garanderen.
29. Om wederzijdse raadpleging en de uitwisseling van niet-vertrouwelijke informatie tussen de partijen te bevorderen, kunnen bepalingen inzake passende samenwerking op handels- en concurrentiegebied worden overwogen.

TITEL 6: INTELLECTUELE-EIGENDOMSRECHTEN

30. De overeenkomst zal regels bevatten om de werkzame en passende bescherming en handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (IER) te garanderen. De overeenkomst zal verbintenissen bevatten om toe te treden tot multilaterale overeenkomsten op dit gebied, alsook goed ontwikkelde elementen met betrekking tot de erkenning, bescherming en daadwerkelijke handhaving van rechten, inclusief inzake geografische aanduidingen en de strijd tegen namaak en piraterij. De overeenkomst zal bepalingen bevatten voor de daadwerkelijke erkenning en bescherming *ex officio* van geografische aanduidingen, inclusief de geleidelijke afschaffing van generieke aanduidingen.

TITEL 7: KAPITAALVERKEER EN BETALINGEN

31. In de overeenkomst zal naar de volledige liberalisering van de lopende betalingen en het kapitaalverkeer worden gestreefd, en zal een "standstill" clause worden opgenomen. De overeenkomst zal uitzonderingsbepalingen (bv. in geval van ernstige problemen voor het monetaire en wisselkoersbeleid, het bedrijfseconomisch toezicht, of belastingen) bevatten die in overeenstemming zullen zijn met de bepalingen van het EG-Verdrag inzake het vrij verkeer van kapitaal. Tijdens de onderhandelingen zal rekening worden gehouden met de gevoelige aspecten van de liberalisering van het niet met directe investeringen verband houdende kapitaalverkeer.

TITEL 8: DOUANE EN BEVORDERING VAN DE HANDEL

32. De overeenkomst zal bepalingen ter bevordering van de handel tussen de partijen bevatten, die ook doeltreffende controles garanderen. Daarom zal de overeenkomst verbintenissen van de partijen bevatten met betrekking tot regels, voorschriften, formaliteiten en procedures inzake import, export en doorvoer.

RESTREINT UE

33. De overeenkomst zal de werkzame tenuitvoerlegging en toepassing van internationale regels en normen op het gebied van douane en andere handelsgerelateerde procedures (inclusief WTO-bepalingen), instrumenten van de Werelddouaneorganisatie, alsook, onder meer, het herziene verdrag van Kyoto bevorderen. Zij zal eveneens bijdragen tot doeltreffende regionale doorvoerregeringen.

De overeenkomst zal bepalingen bevatten ter bevordering van de uitwisseling van beste praktijken en ervaring met betrekking tot specifieke gebieden die voor beide partijen van belang zijn. Het kan daarbij gaan om aangelegenheden zoals de modernisering en vereenvoudiging van regels en procedures, gestandaardiseerde documentatie, tariefclassificatie, transparantie en samenwerking tussen agentschappen. De overeenkomst bevordert harmonisatie op het gebied van de bevordering van de handel en bouwt op passende wijze voort op relevante internationale normen en instrumenten.

34. De overeenkomst zal de effectieve en doeltreffende handhaving van IER door de douaneautoriteiten bevorderen bij invoer, uitvoer, heruitvoer, overlading en andere douaneprocedures, in het bijzonder ten aanzien van namaakproducten.
35. De overeenkomst moet rekening houden met de bestaande Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Republiek India betreffende samenwerking en wederzijdse administratieve bijstand in douanezaken en moet voortbouwen op bestaande samenwerkingsmechanismen.

TITEL 9: HANDEL EN DUURZAME ONTWIKKELING

36. De overeenkomst zal verbintenissen van beide partijen bevatten wat de sociale en milieuaspecten van handel en duurzame ontwikkeling betreft. De overeenkomst zal bepalingen bevatten ter bevordering van de onderschrijving en doeltreffende tenuitvoerlegging van internationaal overeengekomen normen op sociaal en milieugebied als een noodzakelijke voorwaarde voor duurzame ontwikkeling. De overeenkomst zal eveneens voorzien in mechanismen ter bevordering van fatsoenlijk werk door de doeltreffende nationale tenuitvoerlegging van in de Verklaring van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) van 1998 over de fundamentele beginselen en rechten op het werk vastgestelde fundamentele ILO-arbeidsnormen en zal de samenwerking inzake handelsgerelateerde aspecten van duurzame ontwikkeling stimuleren. Er zal ook aandacht worden besteed aan maatregelen ter bevordering van de handel in milieuvriendelijke goederen, diensten en technologie. De overeenkomst zal niet alleen voorzien in monitoring van de tenuitvoerlegging van deze verplichtingen en van de gevolgen van de overeenkomst op sociaal en milieugebied, onder meer via evaluatie en publieke controle, maar ook in stimuleringsinstrumenten en handelsgerelateerde samenwerkingsactiviteiten zoals relevante internationale fora.

TITEL 10: TRANSPARANTE REGELGEVING

37. De overeenkomst zal bepalingen bevatten over:
- de verbintenis om belanghebbenden te raadplegen alvorens regels in te voeren die gevolgen hebben voor de handel;
 - publicatie van en openbare raadplegingen over alle algemene regels die gevolgen hebben voor de internationale handel in goederen en diensten;

RESTREINT UE

- procedures om door regelgeving veroorzaakte problemen in de handelsbetrekkingen vroegtijdig te voorkomen;
- het transparante beheer en de transparante tenuitvoerlegging en toepassing van regels die de internationale handel in goederen of diensten beïnvloeden, inclusief passende controleprocedures;
- de instelling van informatiebalies en one-stop-shops om specifieke informatie te verstrekken en snel vragen en verzoeken over de toepassing van de overeenkomst te beantwoorden.
- ~~de verbintenis om de beginselen van goed bestuur in financiële en belastingaangelegenheden met betrekking tot de handel, zoals transparantie en uitwisseling van informatie, waar nodig te erkennen en de nodige stappen te zetten om deze toe te passen, waar nodig en onverminderd de bevoegdheden van de lidstaten van de EU.~~ ⁵

TITEL 11: INSTITUTIONEEL KADER EN SLOTBEPALINGEN

38. Tussen de overeenkomst en de bestaande samenwerkingsovereenkomst met India ⁶ moet een duidelijk wettelijk en institutioneel verband worden gelegd. Dat zal externe coherentie garanderen, in het bijzonder wat het bestaan, de toepassing, de opschorting en de opzegging van de respectieve bepalingen betreft. De handels- en andere bepalingen zullen in hetzelfde institutionele kader worden beheerd.
39. De overeenkomst zal een specifieke handelscommissie instellen om de tenuitvoerlegging van de overeenkomst te monitoren. Er kunnen indien nodig comités voor specifieke gebieden worden ingesteld, die in het kader van de handelscommissie zullen functioneren. De handelscommissie zal verslag uitbrengen aan de bij de samenwerkingsovereenkomst van 1994 tussen de EU en India ingestelde gemengde commissie.

Geschillenregeling

40. De overeenkomst zal een passend en goed functionerend geschillenregelingsmechanisme bevatten dat moet garanderen dat de partijen gezamenlijk afgesproken regels naleven.
41. De overeenkomst zal een regeling voor snelle probleemoplossing, bijvoorbeeld een flexibel bemiddelingsmechanisme, bevatten. Dat mechanisme zal geen afbreuk doen aan de rechten en verplichtingen van de partijen, noch aan de geschillenregeling waarin de overeenkomst voorziet.

⁵ De Commissie heeft nota genomen van de eenparige overeenstemming onder de lidstaten over de schrapping van de tekst na dit streepje, maar handhaaft een voorbehoud. De delegatie van het UK verklaarde dat de schrapping van de tekst na dit streepje een *conditio sine qua non* is voor haar uiteindelijke instemming met de ontwerp-onderhandelingsrichtsnoeren.

⁶ Samenwerkingsovereenkomst inzake partnerschap en ontwikkeling tussen de Europese Gemeenschap en de Republiek India (PB L 223 van 27.8.1994, blz. 24).

Ontwerp-

AANBEVELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD

waarbij de Commissie wordt gemachtigd namens de Europese Gemeenschap en haar lidstaten onderhandelingen te voeren over een vrijhandelsovereenkomst met de Republiek Korea

DECLASSIFIED

RESTREINT UE

1. TOELICHTING

1. ACHTERGROND

1.1. Het EU-beleid inzake vrijhandelsovereenkomsten

In de mededeling van de Commissie "Europa als wereldspeler: wereldwijd concurreren"¹ wordt de bijdrage van het EU-handelsbeleid tot de Europese strategie voor groei en werkgelegenheid onder de loep genomen. Daarin wordt bevestigd dat de EU verbintenis ten aanzien van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) het doeltreffendste middel is om de handel tot ieders voordeel uit te breiden en te beheren. Er wordt in benadrukt dat de ontwikkelingsagenda van Doha voor de EU de eerste prioriteit blijft en dat zij hard zal werken om de onderhandelingen te hervatten. Ook wordt aangevoerd dat de EU op het door de WTO gecreëerde platform moet verder bouwen om nieuwe kansen voor groei te creëren door de markten verder voor handel en investeringen te openen. In de mededeling worden een aantal onderling gerelateerde handelsbeleidsinitiatieven uiteengezet die een aanvulling vormen op de inspanningen om de onderhandelingen in het kader van de WTO te hervatten. Een van de voorgestelde initiatieven bestaat in onderhandelingen over zorgvuldig gekozen brede vrijhandelsovereenkomsten (VHO's).

Indien zorgvuldig gebruik wordt gemaakt van VHO's, kunnen deze sneller voor grotere openheid en integratie zorgen: ze kunnen namelijk onderwerpen omvatten die nog niet rijp zijn voor multilaterale besprekingen. In de mededeling werd benadrukt dat wij bij de ontwikkeling van de bilaterale handel rekening moeten blijven houden met andere aangelegenheden en de bredere rol van het handelsbeleid in de externe EU betrekkingen. Het handelsbeleid kan alleen banen helpen scheppen en de groei helpen stimuleren als economische factoren een hoofdrol spelen in de keuze van toekomstige VHO's. Het marktpotentieel (economische omvang en groei) en het niveau van bescherming tegen EU exportbelangen (tarifaire en non-tarifaire belemmeringen) moeten de belangrijkste economische criteria voor nieuwe VHO-partners zijn, maar de onderhandelingen van onze potentiële partners met EU-concurrenten mogen evenmin uit het oog worden verloren.

Wat de inhoud betreft, moeten nieuwe, door concurrentieoverwegingen ingegeven VHO's zeer breed zijn en een groot toepassingsgebied hebben, zodat een maximale liberalisering van de handel, waaronder een verrijkende liberalisering van diensten en investeringen, kan worden bereikt. Toekomstige VHO's moeten ook innovatief zijn wat de aanpak van non tarifaire belemmeringen en de invoering van bepalingen inzake handelsgerelateerde aspecten van duurzame ontwikkeling betreft.

In de mededeling wordt benadrukt dat van meet af aan moet worden nagegaan of onze ambities met die van onze toekomstige partners overeenstemmen om te vermijden dat onderhandelingen later vastlopen omdat de verwachtingen te zeer uiteenlopen.

In zijn conclusies van 13 november 2006 betuigde de Raad van de Europese Unie zijn steun voor de spoedige opening van onderhandelingen met de ASEAN -landen², India en de Republiek Korea (hierna "Zuid-Korea") en verzocht hij de Commissie onverwijld voorstellen voor onderhandelingsrichtsnoeren te presenteren.

¹ COM(2006) 567, "Europa als wereldspeler: wereldwijd concurreren", 4 oktober 2006

² De Associatie van Zuidoost-Aziatische Staten.

RESTREINT UE

1.2. Betrekkingen tussen de EU en Zuid-Korea

De laatste tien jaar is Zuid-Korea zowel op economisch als politiek vlak langzaam maar zeker een waardevolle partner voor de EU geworden. Dankzij zijn snelle, door de export gedreven economische groei van de laatste decennia is het van een door de Koreaanse oorlog van 1950-1953 verwoest land en een van de armste ontwikkelingslanden uitgegroeid tot één van de leidende handelsmachten en grootste nationale economieën ter wereld (met een bbp groter dan Brazilië of India). Sinds de eerste helft van de jaren '90, met de consolidering van de burgerregering en de meerpartijendemocratie, deelt Zuid-Korea op politiek vlak essentiële waarden met de EU. Bovendien hebben de blijvende opsplitsing van het Koreaanse schiereiland en de proliferatieproblemen in verband met de Noord-Koreaanse nucleaire en rakettenprogramma's tot gevolg dat Zuid-Korea zich middenin het spanningsveld van een van de moeilijkste geopolitieke impasses ter wereld bevindt. Niet alleen Zuid-Korea zelf, maar ook belangrijke strategische partners van de EU - de VS, China en Japan – hebben daarbij vitale veiligheidsbelangen.

Hoewel Zuid-Korea reeds de op drie na grootste handelspartner van de EU buiten Europa is, is er nog een groot potentieel om de bilaterale handel te bevorderen en uit te breiden. Het is één van de landen waar de kloof tussen de huidige positie van EU-producenten en hun gebruikelijke positie in vergelijkbare landen het grootst is. Het land vertegenwoordigt namelijk slechts 2,4% van de EU export, terwijl het goed is voor 3,3% van de buitenlandse vraag.

De huidige handelsbetrekkingen tussen de EU en Zuid-Korea worden geregeld door de Kaderovereenkomst inzake handel en samenwerking (hierna "de kaderovereenkomst" genoemd), die in oktober 1996 is ondertekend en op 1 april 2001 in werking is getreden. Doordat de kaderovereenkomst niet-preferentieel van aard is, biedt zij beperkte mogelijkheden om druk uit te oefenen of positieve stimulansen te geven om belemmeringen van de markttoegang en specifieke wrijvingen op handelsgebied weg te nemen. Daardoor is bij de aanpak van een reeks al langer bestaande problemen, die vaak de regelgeving betreffen, maar weinig vooruitgang geboekt. Onderhandelingen over een VHO met Zuid-Korea zouden aanzienlijke mogelijkheden bieden om voor veel van dergelijke problemen vooruitgang te boeken.

Zuid-Korea beantwoordt volledig aan de in de mededeling "Europa als wereldspeler: wereldwijd concurreren" vastgestelde criteria voor onderhandelingen over een VHO. Het is één van de weinige landen waar de combinatie aanwezig is van een grote markt, sterke economische groei en substantiële tarifaire en non-tarifaire handelsbelemmeringen tegen EU belangen. Het is ook volop bezig zijn markten voor EU concurrenten te openen, waardoor de positie van de EU in gevaar komt. Uit de onderhandelingen van Zuid-Korea met derde landen en de verkennende gesprekken met de EU blijkt dat Zuid-Korea diepgaande en brede VHO's beoogt en een gelijk niveau van verwachtingen heeft als de EU wat mogelijke onderhandelingen betreft. Een zeer brede VHO met Zuid-Korea zou onze positie veilig stellen en voor de EU significante marktkansen inhouden.

RESTREINT UE

2. AARD EN WERKINGSSFEER VAN DE OVEREENKOMST

Een zeer brede VHO met Zuid-Korea moet tot doel hebben de markttoegang voor goederen en diensten te verbeteren en moet in wezen alle handel betreffen. Een dergelijke overeenkomst moet verregaander bepalingen bevatten inzake de handel in goederen en diensten, inclusief verbindende bepalingen inzake transparante regelgeving op gebieden die van belang zijn voor wederzijdse handel en investeringen, normen en conformiteitsbeoordeling, sanitaire en fytosanitaire regels, intellectuele eigendomsrechten en de handhaving daarvan, bevordering van de handel, douane, overheidsopdrachten, handel en concurrentie met inbegrip van overheidssteun. Zij moet ook voorzien in samenwerking inzake handel en duurzame ontwikkeling, die zowel de sociale als de milieuaspecten omvat. De VHO moet verder gaan dan de bestaande verplichtingen in het kader van de WTO, maar moet volledig in overeenstemming zijn met de WTO-regels, in het bijzonder met artikel XXIV van de Algemene Overeenkomst betreffende tarieven en handel (GATT) en artikel V van de Algemene Overeenkomst inzake de handel in diensten (GATS). De zeer brede VHO zal een aanvulling vormen op de kaderovereenkomst, waaraan het vanuit wettelijk en institutioneel oogpunt zal worden gekoppeld.

Deze aanpak strookt met de strategie die in de mededeling “Europa als wereldspeler” is vastgesteld: daarin wordt onderstreept dat nieuwe, door concurrentieoverwegingen ingegeven VHO's zeer breed moeten zijn en een groot toepassingsgebied moeten hebben, zodat een maximale liberalisering van de handel, waaronder een verrijkende liberalisering van diensten en investeringen, kan worden bereikt.

3. OPSTELLING VAN DE ONTWERP-ONDERHANDELINGSRICHTSNOEREN

Met het oog op de opstelling van de ontwerp-onderhandelingsrichtsnoeren en van de bijbehorende effectbeoordeling voor een VHO met Zuid-Korea zijn de lidstaten, de EU instellingen en het maatschappelijk middenveld (inclusief Europese bedrijven) geraadpleegd. Deze raadplegingen vonden plaats in de context van de krachtlijnen voor het toekomstige EU handelsbeleid, de daarmee verband houdende aanpassingen van de VHO strategie van de EU en de specifieke vooruitzichten voor een VHO met Zuid-Korea.

De Commissie heeft een effectbeoordeling opgesteld die het mogelijke effect van een VHO met Zuid-Korea analyseert. Terwijl de onderhandelingen lopen, zullen de economische, sociale en milieueffecten in een gedetailleerder duurzaamheidseffectbeoordeling worden onderzocht.

4. PROCEDURES

Het is de bedoeling deze onderhandelingen uiterlijk twee jaar nadat ze werkelijk van start zijn gegaan, af te ronden. Zoals gebruikelijk zal de Commissie in de relevante comités van de Raad geregeld verslag uitbrengen over de voortgang van de onderhandelingen.

RESTREINT UE

2. AANBEVELING

In het licht van het bovenstaande beveelt de Commissie aan dat:

- de Raad de Commissie machtigt namens de Europese Gemeenschap en haar lidstaten onderhandelingen te voeren over een vrijhandelsovereenkomst met Zuid-Korea;
- de Raad een speciaal comité (artikel 133) instelt om de Commissie in deze taak bij te staan;
- de Raad de bijgevoegde onderhandelingsrichtsnoeren uitvaardigt.

DECLASSIFIED

RESTREINT UE

BIJLAGE

ONDERHANDELINGSRICHTSNOEREN VOOR EEN VRIJHANDELSONDERVEREENKOMST TUSSEN DE EUROPESE GEMEENSCHAP EN HAAR LIDSTATEN EN DE REPUBLIEK KOREA

AARD EN WERKINGSSFEER VAN DE OVEREENKOMST

1. De vrijhandelsovereenkomst (VHO) zal uitsluitend tussen de partijen geldende handelsbepalingen bevatten. Andere aangelegenheden zullen bij bestaande of nieuwe overeenkomsten met Zuid-Korea worden geregeld.
2. De overeenkomst moet zeer breed en evenwichtig en volledig in overeenstemming met de regels en verplichtingen van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) zijn. **De Doha-ronde blijft de prioriteit van de EU. Bij het voeren en afronden van de onderhandelingen zal terdege rekening worden gehouden met de WTO-verbintenissen.**
3. De overeenkomst moet voorzien in de geleidelijke en wederzijdse liberalisering van de handel in goederen en diensten en regels inzake handelsgerelateerde aangelegenheden.

PREAMBULE EN ALGEMENE BEGINSELEN

4. In de preambule zal eraan worden herinnerd dat het partnerschap met Zuid-Korea gebaseerd is op gemeenschappelijke beginselen en waarden die in de kaderovereenkomst tot uiting komen, en zal onder meer ook worden verwezen naar:
 - de verbintenis van de partijen tot duurzame ontwikkeling en de bijdrage van de internationale handel tot de economische, sociale en milieudimensies van duurzame ontwikkeling, zoals economische ontwikkeling, armoedebestrijding, volledige en productieve werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen, alsook de bescherming en instandhouding van het milieu en de natuurlijke rijkdommen;
 - de verbintenis van de partijen tot een VHO die volledig in overeenstemming is met hun uit de WTO voortvloeiende rechten en verplichtingen;
 - het recht van de partijen de nodige maatregelen te nemen om legitieme doelstellingen van openbaar beleid te realiseren met het beschermingsniveau dat zij passend achten, op voorwaarde dat dergelijke maatregelen geen ongerechtvaardigde discriminatie of verkapte beperking van de internationale handel inhouden;
 - de overtuiging dat de VHO een nieuw klimaat zal creëren voor de handelsbetrekkingen tussen beide partijen en vooral voor de ontwikkeling van handel en investeringen;
 - de verbintenis van de partijen om met alle relevante belanghebbenden, inclusief de privé sector en maatschappelijke organisaties, te communiceren.

RESTREINT UE

STRUCTUUR EN ORGANISATIE VAN DE ONDERHANDELINGEN

4 bis. De Commissie voert de onderhandelingen in samenspraak met het Comité van artikel 133. De Commissie brengt op geregelde tijdstippen aan het Comité van artikel 133 en de andere ter zake bevoegde comités verslag uit over de voortgang van de onderhandelingen.

De lidstaten kunnen de onderhandelingssessies bijwonen die betrekking hebben op de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd zijn, en zij zullen voor het opstellen van de onderhandelingsdocumenten, worden geraadpleegd via het ad-hoccomité van artikel 133 (diensten) en het Comité van artikel 133 (plaatsvervangende leden).

TITEL 1: DOELSTELLINGEN

5. In de overeenkomst moet de gezamenlijke doelstelling van geleidelijke en wederzijdse substantiële liberalisering van alle handel in goederen en diensten, met volledige inachtneming van de WTO-regels, worden bevestigd.
6. In de overeenkomst zal worden erkend dat duurzame ontwikkeling een overkoepelende doelstelling van de partijen is en zal worden beoogd de naleving van internationale sociale en milieu-overeenkomsten en -normen te garanderen en te bevorderen. In de overeenkomst zal tot uiting worden gebracht dat de partijen de nationale wetgeving en normen op het gebied van milieu, arbeid en veiligheid en gezondheid op het werk niet zullen terugschroeven en essentiële arbeidsnormen of wetten ter bescherming en bevordering van culturele diversiteit niet zullen versoepelen om directe buitenlandse investeringen aan te trekken.

De economische, sociale en milieueffecten van de overeenkomst zullen worden onderzocht aan de hand van een onafhankelijke duurzaamheidseffectbeoordeling, die de Commissie zal uitvoeren terwijl de onderhandelingen lopen en die voltooid zal zijn alvorens een definitieve overeenkomst wordt ondertekend. De duurzaamheidseffectbeoordeling zal tot doel hebben de waarschijnlijke effecten van de overeenkomst op duurzame ontwikkeling voor beide partijen, alsmede de mogelijke gevolgen voor de MOL's en de arme en kwetsbare buurlanden, te verduidelijken en (al dan niet handels-)maatregelen voor te stellen om de voordelen van de overeenkomst te maximaliseren en mogelijke negatieve gevolgen te voorkomen of tot een minimum te beperken. Een afzonderlijk hoofdstuk van de overeenkomst zal aan handel en duurzame ontwikkeling, inclusief sociale en milieuaspecten, zijn gewijd en maatregelen ter zake betreffen. In de hele overeenkomst zal met duurzame ontwikkeling rekening worden gehouden.

TITEL 2: HANDEL IN GOEDEREN

7. Invoer- en uitvoerrechten en non-tarifaire maatregelen

De overeenkomst zal tot doel hebben invoerrechten en lasten met een vergelijkbaar effect voor beide partijen binnen 7 jaar te ontmantelen om aan het einde van die periode voor beide partijen vergelijkbare markttoegangskansen te bieden. De overeenkomst zal in wezen betrekking hebben op alle handel in goederen tussen de partijen. De hoogst mogelijke graad van handelsliberalisering zal worden nagestreefd.

RESTREINT UE

De onderhandelingen over de tariefverlagingen worden gevoerd op basis van de rechten die de EG *erga omnes* toepast op de datum waarop de onderhandelingen van start gaan en op het externe tarief dat Zuid-Korea op die dag *erga omnes* toepast. Reeds op de eerste dag van de onderhandelingen komen de partijen overeen geen rekening te houden met eventuele verhogingen van de douanerechten tijdens de onderhandelingen.

8. In de overeenkomst zullen zoveel mogelijk verbintenissen inzake volledige liberalisering in een vroege fase worden opgenomen, rekening houdend met het belang van een zo groot mogelijke overeenstemming met VHO's waarover Zuid-Korea met andere belangrijke handelspartners onderhandelt.
9. Voor als gevoelig aangemerkte producten zullen specifieke bepalingen gelden, zoals langere overgangperiodes van maximaal 10 jaar of partiële liberaliseringsverplichtingen met een herzieningsclausule. Dergelijke specifieke bepalingen of specifieke behandelingen zullen worden beperkt tot bepaalde gevoelige producten. Voor producten die niet onder de verbintenissen tot volledige liberalisering vallen, zullen na de toepassing van de overeenkomst in een clausule mogelijkheden voor verdere liberalisering worden overwogen.
10. De overeenkomst zal elk handelsverbod, elke handelsbeperking en elke non-tarifaire handelsbelemmering verbieden die niet door de onderstaande algemene uitzonderingen gerechtvaardigd wordt en kan uitgroeien tot een middel van willekeurige discriminatie of een verkapte beperking van de handel tussen de partijen. In de overeenkomst zullen bij wijze van prioriteit bepalingen en procedures worden opgenomen die garanderen dat ongerechtvaardigde non-tarifaire belemmeringen (NTB's) van de handel worden opgeheven. De overeenkomst zal bepalingen bevatten betreffende het verbod op fiscale discriminatie. Voor productspecifieke non-tarifaire belemmeringen dient een oplossing te worden gevonden op basis van vraag en aanbod, parallel aan uitwisselingen van tariefconcessies. De overeenkomst moet sectorspecifieke verbintenissen inzake NTB's bevatten wanneer dat relevant is om de doelstellingen van de overeenkomst te helpen verwezenlijken en de markttoegang nog meer te verbeteren dan via horizontale regels mogelijk is. In de overeenkomst zal eveneens worden voorzien in passende nationale procedures ter voorkoming van NTB's en andere onnodige belemmeringen van de handel, onder meer via transparante regelgeving.
11. Alle douanerechten, belastingen en heffingen op de export en kwantitatieve beperkingen van de export naar de andere partij die niet gerechtvaardigd worden door uitzonderingen waarin in de overeenkomst is voorzien, komen te vervallen zodra de overeenkomst van toepassing is.
12. Oorsprongsregels

Bij de overeenkomst wordt een bijlage gevoegd die ~~eenvoudige, moderne en~~ oorsprongsregels vaststelt, in administratieve samenwerking voorziet en waarin de resultaten van het lopende hervormingsproces van de oorsprongsregels in aanmerking worden genomen..
13. Fraudebestrijdingsmaatregelen

In een clausule van de overeenkomst met betrekking tot versterkte administratieve samenwerking zullen de procedures en passende maatregelen worden vastgesteld die de partijen kunnen aannemen wanneer een gebrek aan administratieve samenwerking in douaneaangelegenheden, onregelmatigheden of fraude worden vastgesteld.

RESTREINT UE

14. Maatregelen in geval van administratieve fouten

In de overeenkomst moeten ook bepalingen worden opgenomen om samen te onderzoeken of passende maatregelen kunnen worden genomen wanneer de bevoegde autoriteiten fouten maken bij de toepassing van de preferentiële oorsprongsregels.

15. Technische voorschriften voor industrieproducten, normen en conformiteitsbeoordelingsprocedures

De partijen bevestigen niet alleen de bepalingen van de WTO-Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (THB's), maar stellen ook bepalingen vast die de toegang tot elkaars markten bevorderen. De overeenkomst zal een aantal in de WTO-Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen genoemde algemene beginselen (zoals evenredigheid, geen onnodige beperkingen, transparantie, non-discriminatie) bevatten waardoor de partijen in hun wederzijdse handel gebonden zijn. Het is de bedoeling bepalingen op te nemen inzake de goedkeuring van erkende internationale normen en de stroomlijning van testvoorschriften in een aantal prioritaire sectoren. Met de overeenkomst zal ook worden beoogd de verspreiding van informatie onder importeurs en exporteurs te verbeteren, gemeenschappelijke standpunten te ontwikkelen en goede regelgevingspraktijken te bevorderen, compatibele en geharmoniseerde technische voorschriften en conformiteitsbeoordeling na te streven en nauwe samenwerking met en tussen relevante organisaties die voor standaardisering en accreditatie verantwoordelijk zijn, te bevorderen.

16. Sanitaire en fytosanitaire maatregelen

Wat sanitaire en fytosanitaire maatregelen betreft, zullen de overeengekomen voorwaarden in overeenstemming zijn met de bepalingen van de onderhandelingsrichtsnoeren die de Raad op 20 februari 1995 (Raadsdocument 4976/95) heeft vastgesteld. Voorts zal in de overeenkomst worden verwezen naar een aantal algemene beginselen van de WTO-Overeenkomst inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen, zoals evenredigheid, onnodige vertragingen, transparantie en non-discriminatie, die de partijen in hun wederzijdse handel moeten toepassen om de toegang tot elkaars markt te bevorderen en tegelijkertijd de gezondheid van mensen, dieren en planten te beschermen.

De overeenkomst moet in het bijzonder streven naar volledige transparantie van de sanitaire en fytosanitaire maatregelen die op de handel van toepassing zijn en moet de instelling van een wederzijds mechanisme voor de erkenning van equivalentie, inclusief het vooraf opnemen van levensmiddelenbedrijven op lijsten, alsmede de erkenning van de ziektevrije status van de partijen en de toepassing van het regionaliseringsbeginsel voor zowel plant- als dierziekten bevorderen terwijl essentiële minimumcontroles aan de buitengrenzen in stand worden gehouden. Dierenwelzijn valt onder de overeenkomst.

17. Algemene uitzonderingen

De overeenkomst zal een algemene uitzonderingsbepaling bevatten die op de artikelen XX en XXI van de GATT is gebaseerd.

RESTREINT UE

18. Vrijwaringsclausules

Om de liberaliseringsverbintenissen te maximaliseren, **kan** de overeenkomst een bilaterale vrijwaringsclausule voor de landbouw bevatten waarbij elke partij opnieuw de rechten die voor de meest begunstigde natie gelden kan heffen wanneer de stijging van de invoer van een product van de andere partij de binnenlandse industrie ernstige schade toebrengt of dreigt toe te brengen.

19. Antidumping- en compenserende maatregelen

De overeenkomst zal een clausule betreffende antidumping- en compenserende maatregelen bevatten die bepaalt dat elk van de partijen overeenkomstig de WTO-Overeenkomst inzake de toepassing van artikel VI van de Algemene Overeenkomst betreffende tarieven en handel 1994 of de WTO-Overeenkomst inzake subsidies en compenserende maatregelen passende maatregelen tegen dumping en/of oneerlijke subsidies mag nemen. De overeenkomst zal ook verbintenissen bevatten die verder gaan dan de WTO-regels op dit gebied, in overeenstemming met EG-regels en eerdere overeenkomsten (bv. de toets van het openbaar belang en de regel van het laagste recht, bijkomende raadplegingen).

TITEL 3: HANDEL IN DIENSTEN, VESTIGING

20. [De overeenkomst zal voorzien in de geleidelijke en wederzijdse liberalisering van het recht van vestiging en de handel in diensten teneinde goede markttoegangskansen te garanderen, in overeenstemming met de relevante WTO-regels en in het bijzonder met artikel V van de GATS.

De door de EG aangegane verbintenissen zijn in overeenstemming met artikel V van de GATS en betreffen niet:

- nationale cabotage in het zeevervoer, en
- binnenlandse en internationale luchtvaartdiensten, al dan niet met dienstregeling, en diensten die rechtstreeks verband houden met de uitoefening van verkeersrechten, anders dan:
 - i. herstel en onderhoud van vliegtuigen waarvoor deze uit dienst worden genomen,
 - ii. verkoop en marketing van luchtvervoersdiensten,
 - iii. geautomatiseerde-boekingssysteemdiensten en
 - iv. andere diensten ter ondersteuning van de werkzaamheden van luchtvaartmaatschappijen,
- winning, vervaardiging en verwerking van nucleaire stoffen;
- vervaardiging van of handel in wapens, munitie en oorlogsmaterieel.

RESTREINT UE

De bij de uitoefening van overheidsgezag verleende diensten in de zin van artikel I-3 van de GATS-Overeenkomst vallen buiten het bestek van deze onderhandelingen.]³

- 20 bis. Audiovisuele en andere culturele diensten zullen in een specifiek kader voor audiovisuele en culturele samenwerking worden behandeld. Bij de totstandbrenging van dit samenwerkingskader zullen de partijen ook verder de mogelijkheid hebben om hun bevoegdheid tot vaststelling en tenuitvoerlegging van hun cultureel en audiovisueel beleid te behouden en te ontwikkelen teneinde hun culturele diversiteit te bewaren en tegelijkertijd culturele en audiovisuele uitwisselingen en de interculturele dialoog te bevorderen.
21. Met inachtneming van de respectieve bevoegdheden van de EG en haar lidstaten zullen de partijen overeenkomen een kader voor het recht van vestiging in te stellen dat gebaseerd is op de beginselen van transparantie, non-discriminatie, markttoegang en stabiliteit en op algemene beginselen van bescherming, in de zin van het Minimumplatform inzake investeringen voor EU-vrijhandels-overeenkomsten waarover overeenstemming is bereikt in het Comité van artikel 133 (doc. 15375/06).

In dat kader zullen de partijen ermee instemmen bedrijven, filialen of dochterondernemingen van de andere partij voor de vestiging op hun grondgebied niet minder gunstig te behandelen dan hun eigen bedrijven, filialen of dochterondernemingen, met inachtneming van de gevoelige aard van bepaalde specifieke sectoren.

Geen van de bepalingen van dit kader mag worden gebruikt om de rechten te beperken van investeerders van de partijen op een gunstiger behandeling, waarin is voorzien in een bestaande of toekomstige internationale investeringsovereenkomst waarbij een lidstaat van de Europese Gemeenschap en Zuid-Korea partij zijn.

22. [De onderhandelingen moeten de belemmeringen van de markttoegang en de beperkingen van nationale behandeling in alle economische sectoren en dienstverkeningsvormen betreffen. Deze onderhandelingen, waarin terdege rekening wordt gehouden met het gevoelige karakter van bepaalde specifieke sectoren, hebben mede tot doel de nodige voorschriften vast te stellen voor het ondersteunen en vergemakkelijken van de handel.]⁴
23. EU investeerders en dienstverleners moeten wat grensoverschrijdende dienstverlening en vestiging betreft minstens een even gunstige behandeling krijgen als investeerders en dienstverleners uit een derde land.
24. De overeenkomst vormt geen beletsel voor de tenuitvoerlegging van uitzonderingen op de levering van diensten die gerechtvaardigd zijn op grond van de betrokken WTO-voorschriften (de artikelen XIV en XIV bis van de GATS). De Commissie dient er tevens voor te zorgen dat geen enkele bepaling van deze overeenkomst de partijen belet hun nationale wet- en regelgeving en voorschriften betreffende binnenkomst en verblijf, tewerkstelling en arbeidsvoorwaarden toe te passen, mits zij dat niet op zodanige wijze doen dat de voor een partij uit een specifieke bepaling van de overeenkomst voortvloeiende voordelen teniet worden gedaan of beperkt.

³ BE: studievoorbehoud.

⁴ BE: studievoorbehoud.

RESTREINT UE

TITEL 4: OVERHEIDSOPDRACHTEN

25. De overeenkomst moet ernaar streven de overeenkomst inzake overheidsopdrachten wat het toepassingsgebied betreft (sectoren en entiteiten, drempels, openbare voorzieningen, dienstencontracten) op een zo ambitieus mogelijke manier aan te vullen. De overeenkomst zal voorzien in wederzijdse toegang op grond van nationale behandeling tot de markt voor overheidsopdrachten op nationaal, regionaal en lokaal niveau voor de gunning van overheidsopdrachten en concessies voor openbare werken in de traditionele sector en op het gebied van openbare voorzieningen. De markttoegangsbevestigingen zullen eveneens gelden voor de relevante publiekrechtelijke organen en openbare nutsbedrijven.

TITEL 5: HANDEL EN CONCURRENTIE

26. De overeenkomst zal bepalingen over concurrentieregels en de toepassing ervan bevatten.
27. In deze bepalingen wordt vastgesteld welk concurrentieverstorend gedrag zal worden geacht onverenigbaar te zijn met de goede werking van de overeenkomst, in die mate dat het de handel tussen de partijen beïnvloedt, en worden regels opgenomen inzake concurrentiebeperkende overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen tussen bedrijven, misbruik van machtspositie, fusies en overheidssteun.
28. De concurrentiebepalingen betreffen het passende wettelijke kader en de organen die voor de toepassing van de concurrentieregels bevoegd zijn om een transparante en doeltreffende handhaving van hun respectieve concurrentieregels te garanderen.
29. In de overeenkomst zal worden verwezen naar de intentie van de partijen om de samenwerking inzake antitrustbeleid en concentratiecontrole verder te versterken door over een specifieke overeenkomst te onderhandelen.

TITEL 6: INTELLECTUELE-EIGENDOMSRECHTEN

30. De overeenkomst zal regels bevatten om de werkzame en passende bescherming en handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (IER) te garanderen. De overeenkomst zal verbintenissen bevatten om toe te treden tot multilaterale overeenkomsten op dit gebied, alsook goed ontwikkelde elementen met betrekking tot de erkenning, bescherming en daadwerkelijke handhaving van rechten, inclusief inzake geografische aanduidingen en de strijd tegen namaak en piraterij. De overeenkomst zal bepalingen bevatten voor de daadwerkelijke erkenning en bescherming *ex officio* van geografische aanduidingen, inclusief de geleidelijke afschaffing van generieke aanduidingen.

TITEL 7: KAPITAALVERKEER EN BETALINGEN

31. In de overeenkomst zal naar de volledige liberalisering van lopende betalingen en kapitaalverkeer worden gestreefd, en zal een "standstill" clause worden opgenomen. De overeenkomst zal uitzonderingsbepalingen (bv. in geval van ernstige problemen voor het monetaire en wisselkoersbeleid, het bedrijfseconomisch toezicht, of belastingen) bevatten die in overeenstemming zullen zijn met de bepalingen van het EG-Verdrag inzake het vrij verkeer van kapitaal. Tijdens de onderhandelingen zal rekening worden gehouden met de gevoelige aspecten van de liberalisering van het niet met directe investeringen verband houdende kapitaalverkeer.

RESTREINT UE

TITEL 8: DOUANE EN BEVORDERING VAN DE HANDEL

32. De overeenkomst zal bepalingen ter bevordering van de handel tussen de partijen bevatten, die ook doeltreffende controles garanderen. Daarom zal de overeenkomst verbintenissen van de partijen bevatten met betrekking tot regels, voorschriften, formaliteiten en procedures inzake import, export en doorvoer.
33. De overeenkomst zal de werkzame tenuitvoerlegging en toepassing van internationale regels en normen op het gebied van douane en andere handelsgerelateerde procedures (inclusief WTO-bepalingen), instrumenten van de Werelddouaneorganisatie, alsook onder meer het herziene verdrag van Kyoto bevorderen. Zij zal eveneens bijdragen tot doeltreffende regionale doorvoerregelingen.

De overeenkomst zal bepalingen bevatten ter bevordering van de uitwisseling van beste praktijken en ervaring met betrekking tot specifieke gebieden die voor beide partijen van belang zijn. Het kan daarbij gaan om aangelegenheden zoals de modernisering en vereenvoudiging van regels en procedures, gestandaardiseerde documentatie, tariefclassificatie, transparantie en samenwerking tussen agentschappen. De overeenkomst bevordert harmonisatie op het gebied van de bevordering van de handel en bouwt op passende wijze voort op relevante internationale normen en instrumenten.

34. De overeenkomst zal de effectieve en doeltreffende handhaving van IER door de douaneautoriteiten bevorderen bij invoer, uitvoer, heruitvoer, overlading en andere douaneprocedures, in het bijzonder ten aanzien van namaakproducten.
35. De overeenkomst moet rekening houden met de bestaande Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Republiek Korea betreffende samenwerking en wederzijdse administratieve bijstand in douanezaken en moet voortbouwen op bestaande samenwerkingsmechanismen.

TITEL 9: HANDEL EN DUURZAME ONTWIKKELING

36. De overeenkomst zal verbintenissen van beide partijen bevatten wat de sociale en milieuaspecten van handel en duurzame ontwikkeling betreft. De overeenkomst zal bepalingen bevatten ter bevordering van de onderschrijving en doeltreffende tenuitvoerlegging van internationaal overeengekomen normen op sociaal en milieugebied als een noodzakelijke voorwaarde voor duurzame ontwikkeling. De overeenkomst zal eveneens voorzien in mechanismen ter bevordering van fatsoenlijk werk door de doeltreffende nationale tenuitvoerlegging van in de Verklaring van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) van 1998 over de fundamentele beginselen en rechten op het werk vastgestelde fundamentele ILO-arbeidsnormen en zal de samenwerking inzake handelsgerelateerde aspecten van duurzame ontwikkeling stimuleren. Er zal ook aandacht worden besteed aan maatregelen ter bevordering van de handel in milieuvriendelijke goederen, diensten en technologie. De overeenkomst zal niet alleen voorzien in monitoring van de tenuitvoerlegging van deze verplichtingen en van de gevolgen van de overeenkomst op sociaal en milieugebied, onder meer via evaluatie en publieke controle, maar ook in stimuleringsinstrumenten en handelsgerelateerde samenwerkingsactiviteiten zoals relevante internationale fora.

RESTREINT UE

TITEL 10: TRANSPARANTE REGELGEVING

37. De overeenkomst zal bepalingen bevatten over:
- de verbintenis om belanghebbenden te raadplegen alvorens regels in te voeren die gevolgen hebben voor de handel;
 - publicatie van en openbare raadplegingen over alle algemene regels die gevolgen hebben voor de internationale handel in goederen en diensten;
 - procedures om door regelgeving veroorzaakte problemen in de handelsbetrekkingen vroegtijdig te voorkomen;
 - het transparante beheer en de transparante tenuitvoerlegging en toepassing van regels die de internationale handel in goederen of diensten beïnvloeden, inclusief passende controleprocedures;
 - de instelling van informatiebalies en one-stop-shops om specifieke informatie te verstrekken en snel vragen en verzoeken over de toepassing van de overeenkomst te beantwoorden.
 - ~~de verbintenis om de beginselen van goed bestuur in financiële en belastingaangelegenheden met betrekking tot de handel, zoals transparantie en uitwisseling van informatie, waar nodig te erkennen en de nodige stappen te zetten om deze toe te passen, waar nodig en onverminderd de bevoegdheden van de lidstaten van de EU.~~⁵

TITEL 11: INSTITUTIONEEL KADER EN SLOTBEPALINGEN

38. Tussen de overeenkomst en de bestaande kaderovereenkomst en, in voorkomend geval, andere toekomstige overeenkomsten moet een duidelijk wettelijk en institutioneel verband worden gelegd. Dat zal externe coherentie garanderen, in het bijzonder wat het bestaan, de toepassing, de opschorting en de opzegging van de respectieve bepalingen betreft.
39. De overeenkomst zal een specifieke handelscommissie instellen om de tenuitvoerlegging van de overeenkomst te monitoren. Er kunnen indien nodig comités voor specifieke gebieden worden ingesteld, die in het kader van de handelscommissie zullen functioneren. De handelscommissie zal verslag uitbrengen aan de bij de kaderovereenkomst ingestelde gemengde commissie.

Geschillenregeling

40. De overeenkomst zal een passend en goed functionerend geschillenregelingsmechanisme bevatten dat moet garanderen dat de partijen gezamenlijk afgesproken regels naleven.

⁵ De Commissie heeft nota genomen van de eenparige overeenstemming onder de lidstaten over de schrapping van de tekst na dit streepje, maar handhaaft een voorbehoud. De delegatie van het UK verklaarde dat de schrapping van de tekst na dit streepje een *conditio sine qua non* is voor haar uiteindelijke instemming met de ontwerp-onderhandelingsrichtsnoeren.

RESTREINT UE

41. De overeenkomst zal een regeling voor snelle probleemoplossing, bijvoorbeeld een flexibel bemiddelingsmechanisme, bevatten. Dat mechanisme zal geen afbreuk doen aan de rechten en verplichtingen van de partijen, noch aan de geschillenregeling waarin de overeenkomst voorziet.

BIJLAGE 4

Aanbeveling van de Commissie aan de Raad om de Commissie te machtigen tot het openen van onderhandelingen over een associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Andesgemeenschap en haar lidstaten, anderzijds

Handel

AARD EN WERKINGSSFEER

In het handelsgedeelte van de overeenkomst komen alle aspecten van de handel op volledige wijze aan de orde. Dit gedeelte dient volledig in overeenstemming te zijn met de regels en vereisten van de WTO. **De Doha-ronde blijft de prioriteit van de EU. Bij het voeren en afronden van de onderhandelingen zal terdege rekening worden gehouden met de WTO-verbintenissen.** Er dient te worden voorzien in geleidelijke wederzijdse liberalisering van de handel in goederen en diensten en de vaststelling van regels betreffende een breed spectrum van handelsgerelateerde vraagstukken, zoals hierna aangegeven. Ook moet worden voorzien in geleidelijke wederzijdse liberalisering van de voorwaarden voor vestiging (en de liberalisering van lopende betalingen en het kapitaalverkeer), en wederzijdse toegang tot de markten voor overheidsopdrachten.

Aangezien duurzame ontwikkeling een van de algemene doelstellingen van de partijen is, moeten de handelsbepalingen gericht zijn op waarborging van de overeengekomen sociale en milieunormen en facilitering van de naleving daarvan en op maximalisering van de positieve effecten en minimalisering van de negatieve sociale en milieueffecten. In de overeenkomst wordt erkend dat de partijen buitenlandse directe investeringen niet zullen aanmoedigen door hun binnenlandse wetgeving en normen inzake milieu, arbeid of gezondheid en veiligheid op het werk af te zwakken of door de fundamentele arbeidsnormen of de wetgeving tot bescherming en bevordering van culturele diversiteit te versoepelen. Duurzame ontwikkeling wordt ook in aanmerking genomen bij alle handelsbepalingen van de overeenkomst.

- Teneinde de regionale integratie-inspanningen in de Andesgemeenschap te stimuleren en te consolideren en de voordelen van een regionale markt (ten opzichte van de vrij kleine afzonderlijke nationale markten) voor EU-bedrijven te vergroten, streeft de Commissie voor alle handelsterreinen en handelsgerelateerde terreinen (als hierna aangegeven) naar onderhandelingen van regio tot regio. Gedifferentieerde verbintenissen voor de verschillende landen van de Andesgemeenschap moeten tot een minimum worden beperkt en mogen alleen worden toegestaan wanneer een gemeenschappelijke aanpak op de korte termijn niet mogelijk is.
- Gezien het verschillende ontwikkelingspeil in de EU en de Andesgemeenschap moeten, waar nodig, voor alle handelsterreinen en handelsgerelateerde terreinen die bij de onderhandelingen aan de orde komen asymmetrieën tussen de twee regio's worden overwogen, bijvoorbeeld door voor overgangperiodes verschillende tijdschema's overeen te komen.

Bij de onderhandelingen moet ook rekening worden gehouden met de specifieke belangen van de ultraperifere gebieden van de EU, bijvoorbeeld door speciale aandacht te schenken aan producten die voor deze gebieden gevoelig zijn.

HANDEL IN GOEDEREN

De overeenkomst is gericht op afschaffing door beide partijen, in ten hoogste tien jaar, van invoerrechten en heffingen van gelijke werking. De overeenkomst heeft betrekking op vrijwel alle handel in goederen tussen de partijen, in termen van zowel tariefposten als de waarde van de handel. Er wordt gestreefd naar een zo

RESTREINT UE

vroeg mogelijke verwezenlijking van de verbintenissen tot volledige liberalisering, rekening houdend met het feit dat in de mate van het mogelijke gezorgd moet worden voor gelijkwaardigheid met de overeenkomsten waarover met andere belangrijke handelspartners is onderhandeld.

DECLASSIFIED

RESTREINT UE

Ten aanzien van producten die als gevoelig zijn aangemerkt, worden specifieke bepalingen vastgesteld, zoals een langere periode voor de afschaffing of een gedeeltelijke liberalisering. Dergelijke specifieke bepalingen of behandelingen moeten worden beperkt tot bepaalde gevoelige producten. Een herzieningsclausule biedt de mogelijkheid om de handel in producten waarop de verbintenissen tot volledige liberalisering niet van toepassing zijn, na de inwerkingtreding van de algemene overeenkomst verder te liberaliseren, of eventueel een interim-overeenkomst te sluiten.

Vanaf de eerste dag van de onderhandelingen komen de partijen overeen geen rekening te houden met eventuele verhogingen van de douanerechten tijdens de onderhandelingen.

- Voor tariefposten die in de Andesgemeenschap niet zijn geharmoniseerd, streeft de Europese Gemeenschap in de onderhandelingen naar een tijdschema voor afschaffing op basis van een tevoren door de landen van de Andesgemeenschap voor dit doel en voor ieder product overeengekomen “gemeenschappelijk tarief”. De Europese Gemeenschap streeft voor elk product, ongeacht of dit tevoren in de Andesgemeenschap is geharmoniseerd, naar één afschaffingstijdschema.

In het handelsverkeer tussen de twee partijen worden de goederen ingedeeld overeenkomstig het geharmoniseerde systeem inzake de omschrijving en de codering van goederen.

Bij de overeenkomst wordt een bijlage gevoegd die ~~een eenvoudige, moderne en ontwikkelingsvriendelijke~~ oorsprongsregels vaststelt en in administratieve samenwerking voorziet en waarin de resultaten van het lopende hervormingsproces van de oorsprongsregels in aanmerking worden genomen. De partijen komen overeen dat, volgens de oorsprongsregels in de overeenkomst, producten van oorsprong uit het Vorstendom Andorra (die vallen onder de hoofdstukken 25 tot en met 97 van het geharmoniseerd systeem) en producten van oorsprong uit de Republiek San Marino bij de invoer in de Andesgemeenschap worden behandeld als producten van oorsprong uit de Europese Gemeenschap.

De partijen komen overeen dat met ingang van de eerste dag van de toepassing van de algemene overeenkomst of een eventuele interim-overeenkomst in de Andesgemeenschap vrij verkeer geldt van goederen van oorsprong uit de Europese Gemeenschap in de zin van de bijlage inzake de oorsprongsregels.

Bij de inwerkingtreding van de algemene overeenkomst of een eventuele interim-overeenkomst worden alle douanerechten, belastingen of heffingen op de uitvoer naar de andere partij en alle kwantitatieve beperkingen op de uitvoer naar de andere partij afgeschaft, wanneer zij niet gerechtvaardigd zijn op grond van de hierna genoemde algemene uitzonderingen.

Met het oog op maximale liberalisering wordt in de overeenkomst een bilaterale vrijwaringsclausule voor landbouwproducten opgenomen, op grond waarvan elke partij opnieuw de meestbegunstigingsrechten kan invoeren indien een toename van de invoer van een product uit de andere partij ernstige schade voor haar binnenlandse bedrijfstak veroorzaakt of dreigt te veroorzaken; in dit verband worden ook de belangen van de ultraperifere gebieden van de Europese Gemeenschap in aanmerking genomen. Deze clausule is ook van toepassing op gevoelige verwerkte landbouwproducten die niet in bijlage I bij het Verdrag zijn opgenomen.

In een specifieke clausule worden procedures en passende maatregelen vastgesteld die de partijen mogen toepassen wanneer de andere partij in douanezaken en met douane samenhangende zaken onvoldoende administratieve medewerking verleent of wanneer onregelmatigheden of fraude worden geconstateerd.

Ook worden in de overeenkomst bepalingen opgenomen op grond waarvan gezamenlijk kan worden onderzocht of passende maatregelen kunnen worden genomen wanneer de bevoegde autoriteiten bij de toepassing van de preferentiële oorsprongsregels fouten hebben gemaakt, ~~in die gevallen dat die fouten gevolgen hebben voor de hoogte van de invoerrechten.~~

RESTREINT UE

NON-TARIFAIRE MAATREGELLEN

In strijd met de overeenkomst dienen alle verboden, restricties of andere non-tarifaire handelsbelemmeringen te zijn die niet gerechtvaardigd zijn op grond van de hierna genoemde algemene uitzonderingen en die een middel tot willekeurige discriminatie of een verkapte beperking van de handel tussen de partijen zouden kunnen vormen. Bepalingen en procedures moeten worden opgenomen om de afschaffing van onrechtmatige non-tarifaire handelsbelemmering te waarborgen. De overeenkomst bevat ook bepalingen inzake een verbod op fiscale discriminatie.

Voor productspecifieke non-tarifaire handelsbelemmeringen moet in overleg een oplossing worden gevonden, parallel aan de uitwisseling van tariefconcessies. Om de markttoegang nog meer te verbeteren dan met horizontale regelgeving realiseerbaar is, moeten in de overeenkomst sectorspecifieke verbintenissen op het gebied van non-tarifaire handelsbelemmeringen worden opgenomen. Ook moet worden voorzien in passende binnenlandse procedures om te voorkomen dat non-tarifaire en andere onnodige handelsbelemmeringen ontstaan, onder meer door het bevorderen van transparante regelgeving.

De overeenkomst zal een aantal in de WTO-Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen genoemde algemene beginselen bevatten (zoals evenredigheid, afwezigheid van onnodige beperkingen, transparantie, non-discriminatie) die de partijen in hun wederzijdse handelsverkeer dienen toe te passen. De bepalingen van de WTO-Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen worden bevestigd, en daarnaast stellen de partijen bepalingen vast die de toegang tot elkaars markt vereenvoudigen. Er wordt gestreefd naar bepalingen inzake het overnemen van erkende internationale normen en het stroomlijnen van de testvoorschriften in een aantal prioritaire sectoren. Ook wordt gestreefd naar verbetering van de informatieverstrekking aan importeurs en exporteurs, de ontwikkeling van gemeenschappelijke visies en de bevordering van goede regelgevingspraktijken, naar verenigbaarheid en harmonisatie van de technische regelgeving en conformiteitsbeoordeling, naar bevordering van nauwe samenwerking met de voor normalisatie en accreditatie bevoegde organisaties en tussen deze organisaties onderling.

Wat sanitaire en fytosanitaire maatregelen betreft moeten de overeen te komen voorwaarden in overeenstemming zijn met de onderhandelingsrichtsnoeren die de Raad op 20 februari 1995 heeft vastgesteld (Raadsdocument 4976/95). Verder verwijst de overeenkomst naar een aantal algemene beginselen van de WTO-Overeenkomst inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen, zoals evenredigheid, vermijding van onnodig tijdverlies, transparantie en non-discriminatie, die de partijen in hun onderlinge handelsverkeer moeten toepassen om de toegang tot elkaars markt te vergemakkelijken zonder dat de gezondheid van mens, dier of plant in gevaar komt.

In het kader van de overeenkomst moet met name worden gestreefd naar volledige transparantie ten aanzien van sanitaire en fytosanitaire maatregelen die van toepassing zijn op de handel, naar instelling van een wederzijds mechanisme voor de erkenning van equivalentie, met inbegrip van de voorlopige opname op de lijsten van bedrijven die levensmiddelen produceren, en naar erkenning van de ziektevrije gezondheidsstatus van de partijen. Het regionalisatiebeginsel moet worden toegepast voor dieren- en plantenziekten, terwijl de essentiële minimumcontroles aan de buitengrenzen dienen te worden gehandhaafd. Het toepassingsgebied van de overeenkomst omvat tevens het welzijn van dieren.

HANDELSBESCHERMENDE MAATREGELLEN

De overeenkomst bevat een bepaling inzake antidumping en compenserende maatregelen, op grond waarvan een partij passende maatregelen kan nemen tegen dumping en/of tot compenserende maatregelen aanleiding gevende subsidiëring, overeenkomstig de WTO-Overeenkomst inzake de toepassing van artikel VI van de GATT 1994 en de WTO-Overeenkomst inzake subsidies en compenserende maatregelen.

RESTREINT UE

De partijen dienen ook tot afspraken te komen over verbintenissen die verder gaan dan de WTO-regels op dit gebied, zulks overeenkomstig de regels van de EG en eerdere bilaterale overeenkomsten (bijvoorbeeld de toets van het openbaar belang en de regel van het laagste recht).

HANDEL IN DIENSTEN EN VESTIGING

[De overeenkomst moet voorzien in geleidelijke wederzijdse liberalisering van de vestiging en de handel in diensten om te komen tot een hoog niveau van markttoegangsmogelijkheden, zulks overeenkomstig de relevante WTO-regels, met name artikel V van de GATS.

Hun ontwikkelingspeil in aanmerking genomen wordt de landen van de Andesgemeenschap een zekere flexibiliteitsmarge toegestaan, zowel in algemene termen als wat betreft afzonderlijke sectoren en subsectoren. Eventuele overgangsperioden mogen in beginsel niet langer duren dan tien jaar.

Met inachtneming van artikel V van de GATS hebben de verbintenissen van de EU geen betrekking op:

- nationale cabotage in het zeevervoer, en
- binnenlandse en internationale luchtvervoersdiensten, al dan niet met een dienstregeling, en diensten die rechtstreeks verband houden met de uitoefening van verkeersrechten, anders dan:
 - i. herstel en onderhoud van vliegtuigen waarbij deze uit de dienst worden genomen,
 - ii. verkoop en marketing van luchtvervoersdiensten,
 - iii. geautomatiseerde-boekingssysteemdiensten (CRS),
 - iv. andere diensten ter ondersteuning van de werkzaamheden van luchtvaartmaatschappijen,
- winning, vervaardiging en verwerking van nucleaire stoffen;
- vervaardiging van of handel in wapens, munitie en oorlogsmaterieel.

De bij de uitoefening van overheidsgezag verleende diensten in de zin van artikel I-3 van de GATS-Overeenkomst vallen buiten het bestek van deze onderhandelingen.]¹

Audiovisuele en andere culturele diensten worden behandeld in een specifiek kader voor audiovisuele en culturele samenwerking. Bij de ontwikkeling van dit kader behouden de partijen de mogelijkheid tot behoud en ontwikkeling van hun capaciteit voor vaststelling en uitvoering van hun cultureel en audiovisueel beleid, teneinde hun culturele diversiteit in stand te houden, maar tegelijkertijd culturele en audiovisuele uitwisseling te bevorderen en de interculturele dialoog te stimuleren, dit als aanvulling op de samenwerkingsactiviteiten zoals die in de titel inzake samenwerking worden vastgesteld.

Met inachtneming van de respectieve bevoegdheden van de Europese Gemeenschap en haar lidstaten komen de partijen overeen een kader voor vestiging tot stand te brengen dat uitgaat van de beginselen van transparantie, non-discriminatie, markttoegang en stabiliteit en de algemene beschermingsbeginselen, in de zin van het Minimumplatform inzake investeringen voor EU-vrijhandelsovereenkomsten waarover overeenstemming is bereikt in het Comité van artikel 133 (doc. 15375/06).

¹ BE: studievoorbehoud.

RESTREINT UE

Binnen dit kader komen de partijen overeen elkaar ten aanzien van de vestiging op hun grondgebied van vennootschappen, dochterondernemingen of filialen van de andere partij een behandeling toe te kennen die niet minder gunstig is dan de behandeling die zij toekennen aan hun eigen vennootschappen, dochterondernemingen en filialen, rekening houdend met de gevoelige aard van bepaalde specifieke sectoren.

Geen van de bepalingen van dit kader mag worden gebruikt voor het beperken van de rechten van investeerders van de partijen op een gunstiger behandeling, waarin is voorzien in bestaande of toekomstige internationale investeringsovereenkomsten waarbij een lidstaat van de Europese Gemeenschap en een of meer lidstaten van de Andesgemeenschap partij zijn.

[De onderhandelingen moeten de belemmeringen van de markttoegang en de beperkingen van nationale behandeling in alle economische sectoren en dienstverleningsvormen betreffen. Deze onderhandelingen, waarin terdege rekening wordt gehouden met het gevoelige karakter van bepaalde specifieke sectoren, hebben mede tot doel de nodige voorschriften vast te stellen voor het ondersteunen en vergemakkelijken van de handel.]²

Bij de onderhandelingen moeten markttoegang en nationale behandeling in alle economische sectoren en dienstverleningsvormen aan de orde komen en moeten gebieden worden geïdentificeerd waar het faciliteren van het onderlinge handelsverkeer beter door middel van regelgeving kan geschieden.

Wanneer een partnerland dat lid is van de Andesgemeenschap een overeenkomst inzake economische integratie heeft gesloten met een derde land dat geen lid is van de Andesgemeenschap, moeten EU-investeerders en -dienstverleners wat de grensoverschrijdende verlening van diensten en vestiging betreft ten minste even gunstig worden behandeld als investeerders en dienstverleners uit dat derde land.

Dergelijke overeenkomsten vormen geen beletsel voor de tenuitvoerlegging van uitzonderingsbepalingen inzake de levering van diensten die gerechtvaardigd zijn op grond van de betrokken WTO-voorschriften (artikelen XIV en XIV bis van de GATS). De Commissie dient er tevens voor te zorgen dat geen enkele bepaling van deze overeenkomst de partijen belet hun nationale wet- en regelgeving en voorschriften betreffende binnenkomst en verblijf, tewerkstelling en arbeidsvoorwaarden toe te passen, mits zij dat niet op zodanige wijze doen dat de voor een partij uit een specifieke bepaling van de overeenkomst voortvloeiende voordelen teniet worden gedaan of beperkt.

KAPITAALVERKEER EN BETALINGEN

De overeenkomst is gericht op volledige liberalisering van lopende betalingen en kapitaalverkeer en bevat een "standstill"-clausule. Er zullen uitzonderingsbepalingen in worden opgenomen (bijvoorbeeld in geval van ernstige moeilijkheden in verband met het monetaire beleid en het wisselkoersenbeleid, bedrijfs-economisch toezicht of belastingheffing), die in overeenstemming moeten zijn met de bepalingen van het EG-Verdrag over het vrije verkeer van kapitaal. Bij de onderhandelingen wordt rekening gehouden met de gevoelige aspecten van de liberalisering van het niet met rechtstreekse investeringen verband houdende kapitaalverkeer.

OVERHEIDSOPDRACHTEN

De partijen komen maatregelen overeen tot geleidelijke liberalisering van hun markten voor overheidsopdrachten die geplaatst worden door overheidsinstanties en openbare diensten op alle niveaus, bijvoorbeeld in de sectoren water, elektriciteit en vervoer. Het is de bedoeling tot wederzijdse geleidelijke markttoegang te komen op basis van de beginselen van non-discriminatie en nationale behandeling. In het kader van de overeenkomst kan ook steun worden verleend aan verdere openstelling van de markten op regionaal niveau voor de partnerlanden van de Andesgemeenschap onderling.

² BE: studievoorbehoud.

RESTREINT UE

De overeenkomst moet voorzien in een aantal bindende voorschriften, met inbegrip van adequate transparantiemaatregelen, met het oog op de totstandbrenging van effectieve regelingen voor overheidsopdrachten. Ook moet worden voorzien in snelle en doeltreffende beroepsprocedures en in samenwerking op het gebied van elektronische aanbesteding.

HANDEL EN MEDEDINGING

De overeenkomst bevat bepalingen inzake effectieve mededingingsregels en de handhaving daarvan.

In die bepalingen worden concurrentiebeperkende gedragingen aangegeven die onverenigbaar worden geacht met de goede werking van de overeenkomst. Er worden regels gegeven inzake restrictieve overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen van ondernemingen, misbruik van machtsposities, controle op concentraties van ondernemingen en overheidssteun, wanneer daardoor de mededinging op het grondgebied van de Europese Gemeenschap of de Andesgemeenschap wordt verhinderd of beperkt, voor zover daardoor het handelsverkeer tussen de partijen wordt beïnvloed.

De mededingingsbepalingen moeten aansluiten op het passende juridische en bestuurlijke kader en de nationale instanties die met de uitvoering van de mededingingsregels belast zijn, zodat de respectieve mededingingsregels op transparante en effectieve wijze kunnen worden gehandhaafd.

INTELLECTUELE-EIGENDOMSRECHTEN

De overeenkomst bevat bepalingen inzake de effectieve en adequate bescherming en handhaving van intellectuele-eigendomsrechten. Naast deze gedetailleerde bepalingen verbinden de partijen zich ertoe toe te treden tot de multilaterale overeenkomsten op dit gebied.

De overeenkomst bevat bepalingen waarbij geografische aanduidingen ex officio effectief worden erkend en beschermd. Het gebruik van generieke benamingen wordt gefaseerd afgeschaft.

DOUANE EN BEVORDERING VAN DE HANDEL

De onderhandelingen moeten gericht zijn op het vergemakkelijken van de grensoverschrijdende handel, zonder dat de partijen de effectieve controle uit handen geven. Daartoe moeten verbintenissen worden opgenomen inzake de voorschriften, vereisten, formaliteiten en procedures van de partijen inzake invoer, uitvoer en doorvoer.

De resultaten van de onderhandelingen moeten de effectieve tenuitvoerlegging en toepassing bevorderen van de internationale voorschriften en normen op het gebied van douane, en andere handelsgerelateerde procedures, waaronder de bepalingen van de WTO en de instrumenten van de Werelddouaneorganisatie, zoals de herziene overeenkomst van Kyoto. Effectieve regionale doorvoerregelingen moeten eveneens worden bevorderd.

De overeenkomst stimuleert de effectieve en doeltreffende handhaving van intellectuele-eigendomsrechten door de douaneautoriteiten bij invoer, uitvoer, wederuitvoer, overlading en andere douaneprocedures, met name waar het gaat om nagemaakte goederen.

HANDEL EN DUURZAME ONTWIKKELING

De overeenkomst bevat verbintenissen van beide zijden inzake de sociale en milieuaspecten van handel en duurzame ontwikkeling.

RESTREINT UE

De overeenkomst bevat bepalingen ter bevordering van het invoeren en effectief toepassen van internationaal overeengekomen normen op sociaal en milieugebied als noodzakelijke voorwaarde voor duurzame ontwikkeling. In de overeenkomst moeten daarom mechanismen worden opgenomen ter ondersteuning van de effectieve binnenlandse tenuitvoerlegging van de fundamentele arbeidsnormen van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO), zoals die zijn gedefinieerd in de verklaring van de ILO over de fundamentele beginselen en rechten op het werk van 1998, en ter ondersteuning van de relevante internationale milieunormen. Ook moet intensiever worden samengewerkt inzake de handelsaspecten van duurzame ontwikkeling. Maatregelen moeten worden overwogen ter facilitering en bevordering van de handel in ecologische goederen, diensten en technologie. De overeenkomst voorziet in toezicht op de verwezenlijking van deze verbintenissen door middel van onder meer toetsing en publieke controle, en in middelen ter aanmoediging en handelsgerelateerde samenwerkingsactiviteiten.

De Commissie draagt zorg voor een onafhankelijke duurzaamheidseffectbeoordeling, die parallel aan de onderhandelingen zal worden uitgevoerd en vóór de eventuele ondertekening van een overeenkomst zal worden afgerond. Deze duurzaamheidseffectbeoordeling moet verduidelijken welke effecten de handel die een gevolg is van de overeenkomst kan hebben op duurzame ontwikkeling aan beide zijden. Ook worden maatregelen voorgesteld om de voordelen van de overeenkomst te maximaliseren en mogelijke negatieve effecten in dit verband te voorkomen of tot een minimum te beperken.

ALGEMENE UITZONDERINGEN

De overeenkomst bevat een algemene uitzonderingsclausule op basis van de artikelen XX en XXI van de GATT.

TRANSPARANTIE VAN DE REGELGEVING

De overeenkomst bevat bepalingen inzake:

- de verplichting belanghebbenden te raadplegen voordat regelgeving wordt ingevoerd die gevolgen heeft voor de handel;
- publicatie van en openbare consultatie over alle algemene voorschriften die gevolgen hebben voor de internationale handel in goederen en diensten;
- procedures voor het voorkomen van handelsproblemen in een vroeg stadium;
- transparantie met betrekking tot het beheer, de tenuitvoerlegging en de toepassing van regelgeving, met inbegrip van passende toetsingsprocedures;
- de instelling van informatiebalies en one-stop-shops waar specifieke informatie kan worden verkregen en snel kan worden gereageerd op vragen en verzoeken van de partijen op het gebied van de werking van de overeenkomst.

BESLECHTING VAN GESCHILLEN

Bij de overeenkomst wordt een passend en goed functionerend mechanisme voor geschillenbeslechting ingesteld, dat ervoor moet zorgen dat de partijen de overeengekomen handelsregels en met handel samenhangende regels naleven.

De overeenkomst bevat ook bepalingen die gericht zijn op snelle oplossing van problemen, zoals een flexibel mechanisme voor bemiddeling op het gebied van non-tarifaire handelsbelemmeringen. Dit mechanisme mag geen afbreuk doen aan de rechten en verplichtingen van de partijen of aan een regeling voor geschillenbeslechting waarin de overeenkomst voorziet.

Aanbeveling van de Commissie aan de Raad waarbij de Commissie wordt gemachtigd onderhandelingen te openen over sluiting van een associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten en de Midden-Amerikaanse landen Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua en Panama

Handel

AARD EN WERKINGSSFEER

In het handelsgedeelte van de overeenkomst komen alle aspecten van de handel op volledige wijze aan de orde. Dit gedeelte dient volledig in overeenstemming te zijn met de regels en vereisten van de WTO. **De Doha-ronde blijft de prioriteit van de EU. Bij het voeren en afronden van de onderhandelingen zal terdege rekening worden gehouden met de WTO-verbintenissen.** Er dient te worden voorzien in geleidelijke wederzijdse liberalisering van de handel in goederen en diensten en de vaststelling van regels betreffende een breed spectrum van handelsgerelateerde vraagstukken, zoals hierna aangegeven. Ook moet worden voorzien in geleidelijke wederzijdse liberalisering van de voorwaarden voor vestiging (en de liberalisering van lopende betalingen en het kapitaalverkeer), en wederzijdse toegang tot de markten voor overheidsopdrachten.

Aangezien duurzame ontwikkeling een van de algemene doelstellingen van de partijen is, moeten de handelsbepalingen gericht zijn op waarborging van de overeengekomen sociale en milieunormen en facilitering van de naleving daarvan en op maximalisering van de positieve effecten en minimalisering van de negatieve sociale en milieueffecten. In de overeenkomst wordt erkend dat de partijen buitenlandse directe investeringen niet zullen aanmoedigen door hun binnenlandse wetgeving en normen inzake milieu, arbeid of gezondheid en veiligheid op het werk af te zwakken of door de fundamentele arbeidsnormen of de wetgeving tot bescherming en bevordering van culturele diversiteit te versoepelen. Duurzame ontwikkeling wordt ook in aanmerking genomen bij alle handelsbepalingen van de overeenkomst.

- Teneinde de regionale integratie-inspanningen in Midden-Amerika te stimuleren en te consolideren en de voordelen van een regionale markt (ten opzichte van de vrij kleine afzonderlijke nationale markten) voor EU-bedrijven te vergroten, streeft de Commissie voor alle handelsterreinen en handelsgerelateerde terreinen (als hierna aangegeven) naar onderhandelingen van regio tot regio. Gedifferentieerde verbintenissen voor de verschillende Midden-Amerikaanse landen dienen tot een minimum te worden beperkt en mogen alleen worden toegestaan wanneer een gemeenschappelijke aanpak op de korte termijn niet mogelijk is.
- Gezien het verschillende ontwikkelingspeil in de EU en Midden-Amerika moeten, waar nodig, voor alle handelsterreinen en handelsgerelateerde terreinen die bij de onderhandelingen aan de orde komen asymmetrieën tussen de twee regio's worden overwogen, bijvoorbeeld door voor overgangspannen verschillende tijdschema's overeen te komen.

Bij de onderhandelingen moet ook rekening worden gehouden met de specifieke belangen van de ultraperifere gebieden van de EU, bijvoorbeeld door speciale aandacht te schenken aan de producten die voor deze gebieden gevoelig zijn.

RESTREINT UE

HANDEL IN GOEDEREN

De overeenkomst is gericht op afschaffing door beide partijen, in ten hoogste tien jaar, van invoerrechten en heffingen van gelijke werking. De overeenkomst heeft betrekking op vrijwel alle handel in goederen tussen de partijen, in termen van zowel tariefposten als de waarde van de handel. Er wordt gestreefd naar een zo vroeg mogelijke verwezenlijking van de verbintenissen tot volledige liberalisering, rekening houdend met het feit dat in de mate van het mogelijke gezorgd moet worden voor gelijkwaardigheid met de Overeenkomsten waarover met andere belangrijke handelspartners is onderhandeld.

- Ten aanzien van producten die als gevoelig zijn aangemerkt, worden specifieke bepalingen vastgesteld, zoals een langere periode voor de afschaffing of een gedeeltelijke liberalisering. Dergelijke specifieke bepalingen of behandelingen moeten tot een minimum worden beperkt. Een herzieningsclausule biedt de mogelijkheid om de handel in producten waarop de verbintenissen tot volledige liberalisering niet van toepassing zijn, na de inwerkingtreding van de algemene overeenkomst verder te liberaliseren, of eventueel een interim-overeenkomst te sluiten.

Reeds op de eerste dag van de onderhandelingen komen de partijen overeen geen rekening te houden met eventuele verhogingen van de douanerechten tijdens de onderhandelingen.

Voor tariefposten die in Midden-Amerika nog niet zijn geharmoniseerd, streeft de Europese Gemeenschap in de onderhandelingen naar een tijdschema voor afschaffing op basis van een tevoren door alle Midden-Amerikaanse landen voor dit doel en voor ieder product overeengekomen "gemeenschappelijk tarief". De Europese Gemeenschap onderhandelt niet over een afzonderlijk afschaffingstijdschema voor enig product, ongeacht of het al dan niet onder het gemeenschappelijk buitentarief voor de Midden-Amerikaanse landen valt.

In het handelsverkeer tussen de twee partijen worden de goederen ingedeeld overeenkomstig het geharmoniseerde systeem inzake de omschrijving en de codering van goederen.

Bij de overeenkomst wordt een bijlage gevoegd die eenvoudige, moderne en ontwikkelingsvriendelijke oorsprongsregels vaststelt en in administratieve samenwerking voorziet en waarin de resultaten van het lopende hervormingsproces van de oorsprongsregels in aanmerking worden genomen. De partijen komen overeen dat, volgens de oorsprongsregels in de overeenkomst, producten van oorsprong uit het Vorstendom Andorra (die vallen onder de hoofdstukken 25 tot en met 97 van het geharmoniseerd systeem) en producten van oorsprong uit de Republiek San Marino bij de invoer in de Midden-Amerikaanse landen worden behandeld als producten van oorsprong uit de Europese Gemeenschap.

De partijen komen overeen dat met ingang van de eerste dag van de toepassing van de algemene overeenkomst of een eventuele interim-overeenkomst in alle Midden-Amerikaanse landen vrij verkeer geldt van goederen van oorsprong uit de Europese Gemeenschap in de zin van de bijlage inzake de oorsprongsregels.

Bij de inwerkingtreding van de algemene overeenkomst of een eventuele interim-overeenkomst worden alle douanerechten, belastingen of heffingen op de uitvoer naar de andere partij en alle kwantitatieve beperkingen op de uitvoer naar de andere partij afgeschaft, wanneer zij niet gerechtvaardigd zijn op grond van de hierna genoemde algemene uitzonderingen.

Met het oog op maximale liberalisering wordt in de overeenkomst een bilaterale vrijwaringsclausule voor landbouwproducten opgenomen, op grond waarvan elke partij opnieuw de meestbegunstigingsrechten kan invoeren indien een toename van de invoer van een product uit de andere partij ernstige schade voor haar binnenlandse bedrijfstak veroorzaakt of dreigt te veroorzaken; in dit verband worden ook de belangen van de ultraperifere gebieden van de Europese Gemeenschap in aanmerking genomen. Deze clausule is ook van toepassing op gevoelige verwerkte landbouwproducten die niet in bijlage I bij het Verdrag zijn opgenomen.

RESTREINT UE

In een specifieke clausule worden procedures en passende maatregelen vastgesteld die de partijen mogen toepassen wanneer de andere partij in douanezaken en met douane samenhangende zaken onvoldoende administratieve medewerking verleent of wanneer onregelmatigheden of fraude worden geconstateerd.

Ook worden in de overeenkomst bepalingen opgenomen op grond waarvan gezamenlijk kan worden onderzocht of passende maatregelen kunnen worden genomen wanneer de bevoegde autoriteiten bij de toepassing van de preferentiële oorsprongsregels fouten hebben gemaakt, ~~in die gevallen dat die fouten gevolgen hebben voor de hoogte van de invoerrechten.~~

NON-TARIFAIRE MAATREGELEN

In strijd met de overeenkomst dienen alle verboden, restricties of andere non-tarifaire handelsbelemmeringen te zijn die niet gerechtvaardigd zijn op grond van de hierna genoemde algemene uitzonderingen en die een middel tot willekeurige discriminatie of een verkapt beperking van de handel tussen de partijen zouden kunnen vormen. Bepalingen en procedures moeten worden opgenomen om de afschaffing van onrechtmatige non-tarifaire handelsbelemmering te waarborgen. De overeenkomst bevat ook bepalingen inzake een verbod op fiscale discriminatie.

- Voor productspecifieke non-tarifaire handelsbelemmeringen moet in overleg een oplossing worden gevonden, parallel aan de uitwisseling van tariefconcessies. Om de markttoegang nog meer te verbeteren dan met horizontale regelgeving realiseerbaar is, moeten in de overeenkomst sector-specifieke verbintenissen op het gebied van non-tarifaire handelsbelemmeringen worden opgenomen. Ook moet worden voorzien in passende binnenlandse procedures om te voorkomen dat non-tarifaire en andere onnodige handelsbelemmeringen ontstaan, onder meer door het bevorderen van transparante regelgeving.

De overeenkomst zal een aantal in de WTO-Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen genoemde algemene beginselen bevatten (zoals evenredigheid, afwezigheid van onnodige beperkingen, transparantie, non-discriminatie) die de partijen in hun wederzijdse handelsverkeer dienen toe te passen. De bepalingen van de WTO-Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen worden bevestigd, en daarnaast stellen de partijen bepalingen vast die de toegang tot elkaars markt vereenvoudigen. Er wordt gestreefd naar bepalingen inzake het overnemen van erkende internationale normen en het stroomlijnen van de testvoorschriften in een aantal prioritaire sectoren. Ook wordt gestreefd naar verbetering van de informatieverstrekking aan importeurs en exporteurs, de ontwikkeling van gemeenschappelijke visies en de bevordering van goede regelgevingspraktijken, naar verenigbaarheid en harmonisatie van technische regelgeving en conformiteitsbeoordeling, naar bevordering van nauwe samenwerking met de voor normalisatie en accreditatie bevoegde organisaties en tussen deze organisaties onderling.

Wat sanitaire en fytosanitaire maatregelen betreft moeten de overeen te komen voorwaarden in overeenstemming zijn met de onderhandelingsrichtsnoeren die de Raad op 20 februari 1995 heeft vastgesteld (Raadsdocument 4976/95). Verder verwijst de overeenkomst naar een aantal algemene beginselen van de WTO-Overeenkomst inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen, zoals evenredigheid, vermijding van onnodig tijdverlies, transparantie en non-discriminatie, die de partijen in hun onderlinge handelsverkeer moeten toepassen om de toegang tot elkaars markt te vergemakkelijken zonder dat de gezondheid van mens, dier of plant in gevaar komt.

In het kader van de overeenkomst moet met name worden gestreefd naar volledige transparantie ten aanzien van sanitaire en fytosanitaire maatregelen die van toepassing zijn op de handel, naar instelling van een wederzijds mechanisme voor de erkenning van equivalentie, met inbegrip van de voorlopige opnemingslijsten van bedrijven die levensmiddelen produceren, en naar erkenning van de ziektevrije gezondheidsstatus van de partijen. Het regionalisatiebeginsel moet worden toegepast voor dieren- en plantenziekten, terwijl de essentiële minimumcontroles aan de buitengrenzen dienen te worden gehandhaafd. Het toepassingsgebied van de overeenkomst omvat tevens het welzijn van dieren.

RESTREINT UE

HANDELSBESCHERMENDE MAATREGELEN

De overeenkomst bevat een bepaling inzake antidumping en compenserende maatregelen, op grond waarvan een partij passende maatregelen kan nemen tegen dumping en/of tot compenserende maatregelen aanleiding gevende subsidiëring, overeenkomstig de WTO-Overeenkomst inzake de toepassing van artikel VI van de GATT 1994 en de WTO-Overeenkomst inzake subsidies en compenserende maatregelen.

De partijen dienen ook tot afspraken te komen over verbintenissen die verder gaan dan de WTO-regels op dit gebied, zulks overeenkomstig de regels van de EG en eerdere bilaterale overeenkomsten (bijvoorbeeld de toets van het openbaar belang en de regel van het laagste recht).

HANDEL IN DIENSTEN EN VESTIGING

[De overeenkomst moet voorzien in geleidelijke wederzijdse liberalisering van de vestiging en de handel in diensten om te komen tot een hoog niveau van markttoegangsmogelijkheden, zulks overeenkomstig de relevante WTO-regels, met name artikel V van de GATS.

Hun ontwikkelingspeil in aanmerking genomen wordt de Midden-Amerikaanse landen een zekere flexibiliteitsmarge toegestaan, zowel in algemene termen als wat betreft afzonderlijke sectoren en subsectoren. Eventuele overgangsperioden mogen in beginsel niet langer duren dan tien jaar.

Met inachtneming van artikel V van de GATS hebben de verbintenissen van de EU geen betrekking op:

- nationale cabotage in het zeevervoer, en
- binnenlandse en internationale luchtvervoersdiensten, al dan niet met een dienstregeling, en diensten die rechtstreeks verband houden met de uitoefening van verkeersrechten, anders dan:
 - i. herstel en onderhoud van vliegtuigen waarbij deze uit de dienst worden genomen,
 - ii. verkoop en marketing van luchtvervoersdiensten,
 - iii. geautomatiseerde-boekingssysteemdiensten,
 - iv. andere diensten ter ondersteuning van de werkzaamheden van luchtvaartmaatschappijen,
- winning, vervaardiging en verwerking van nucleaire stoffen;
- vervaardiging van of handel in wapens, munitie en oorlogsmaterieel.

De bij de uitoefening van overheidsgezag verleende diensten in de zin van artikel I-3 van de GATS-Overeenkomst vallen buiten het bestek van deze onderhandelingen.

RESTREINT UE

- Audiovisuele en andere culturele diensten worden behandeld in een specifiek kader voor audiovisuele en culturele samenwerking. Bij de ontwikkeling van dit kader behouden de partijen de mogelijkheid tot behoud en ontwikkeling van hun capaciteit voor vaststelling en uitvoering van hun cultureel en audiovisueel beleid, teneinde hun culturele diversiteit in stand te houden, terwijl zij tegelijkertijd de culturele en audiovisuele uitwisseling bevorderen en de interculturele dialoog stimuleren, dit als aanvulling op de samenwerkingsactiviteiten zoals die in de titel inzake samenwerking worden vastgesteld.]¹

Met inachtneming van de respectieve bevoegdheden van de Europese Gemeenschap en haar lidstaten komen de partijen overeen een kader voor vestiging tot stand te brengen dat uitgaat van de beginselen van transparantie, non-discriminatie, markttoegang en stabiliteit en de algemene beschermingsbeginselen in de zin van het Minimumplatform inzake investeringen voor EU-vrijhandelsovereenkomsten, waarover overeenstemming is bereikt in het Comité van artikel 133 (doc. 15375/06).

Binnen dit kader komen de partijen overeen elkaar ten aanzien van de vestiging op hun grondgebied van vennootschappen, dochterondernemingen of filialen van de andere partij een behandeling toe te kennen die niet minder gunstig is dan de behandeling die zij toekennen aan hun eigen vennootschappen, dochterondernemingen en filialen, rekening houdend met de gevoelige aard van bepaalde specifieke sectoren.

Geen van de bepalingen van dit kader mag worden gebruikt voor het beperken van de rechten van investeerders van de partijen op een gunstiger behandeling, waarin is voorzien in bestaande of toekomstige internationale investeringsovereenkomsten waarbij een lidstaat van de Europese Gemeenschap en een of meer Midden-Amerikaanse landen partij zijn.

[De onderhandelingen moeten de belemmeringen van de markttoegang en de beperkingen van nationale behandeling in alle economische sectoren en dienstverleningsvormen betreffen. Deze onderhandelingen, waarin terdege rekening wordt gehouden met het gevoelige karakter van bepaalde specifieke sectoren, hebben mede tot doel de nodige voorschriften vast te stellen voor het ondersteunen en vergemakkelijken van de handel.]²

Wanneer een partnerland in Midden-Amerika een overeenkomst inzake economische integratie heeft gesloten met een derde land dat niet in Midden-Amerika ligt, moeten EU-investeerders en -dienstverleners wat de grensoverschrijdende verlening van diensten en vestiging betreft ten minste even gunstig worden behandeld als investeerders en dienstverleners uit dat derde land.

Dergelijke overeenkomsten vormen geen beletsel voor de tenuitvoerlegging van uitzonderingsbepalingen inzake de levering van diensten die gerechtvaardigd zijn op grond van de betrokken WTO-voorschriften (artikelen XIV en XIV bis van de GATS). De Commissie dient er tevens voor te zorgen dat geen enkele bepaling van deze overeenkomst de partijen belet hun nationale wet- en regelgeving en voorschriften betreffende binnenkomst en verblijf, tewerkstelling en arbeidsvoorwaarden toe te passen, mits zij dat niet op zodanige wijze doen dat de voor een partij uit een specifieke bepaling van de overeenkomst voortvloeiende voordelen teniet worden gedaan of beperkt.

¹ BE: studievoorbehoud.

² BE: studievoorbehoud.

RESTREINT UE

KAPITAALVERKEER EN BETALINGEN

De overeenkomst is gericht op volledige liberalisering van lopende betalingen en kapitaalverkeer en bevat een "standstill"-clausule. Er zullen uitzonderingsbepalingen in worden opgenomen (bijvoorbeeld in geval van ernstige moeilijkheden in verband met het monetaire beleid en het wisselkoersenbeleid, bedrijfs-economisch toezicht of belastingheffing), die in overeenstemming moeten zijn met de bepalingen van het EG-Verdrag over het vrije verkeer van kapitaal. Bij de onderhandelingen wordt rekening gehouden met de gevoelige aspecten van de liberalisering van het niet met rechtstreekse investeringen verband houdende kapitaalverkeer.

OVERHEIDSOPDRACHTEN

De partijen komen maatregelen overeen tot geleidelijke liberalisering van hun markten voor overheidsopdrachten die geplaatst worden door overheidsinstanties en openbare diensten op alle niveaus, bijvoorbeeld in de sectoren water, elektriciteit en vervoer. Het is de bedoeling tot wederzijdse geleidelijke markttoegang te komen op basis van de beginselen van non-discriminatie en nationale behandeling. In het kader van de overeenkomst kan ook steun worden verleend aan verdere openstelling van de markten op regionaal niveau voor de partnerlanden in Midden-Amerika.

De overeenkomst moet voorzien in een aantal bindende voorschriften, met inbegrip van adequate transparantiemaatregelen, met het oog op de totstandbrenging van effectieve regelingen voor overheidsopdrachten. Ook moet worden voorzien in snelle en doeltreffende beroepsprocedures en in samenwerking op het gebied van elektronische aanbesteding.

HANDEL EN MEDEDINGING

De overeenkomst bevat bepalingen inzake effectieve mededingingsregels en de handhaving daarvan.

In die bepalingen worden concurrentiebeperkende gedragingen aangegeven die onverenigbaar worden geacht met de goede werking van de overeenkomst. Er worden regels gegeven inzake restrictieve overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen van ondernemingen, misbruik van machtsposities, controle op concentraties van ondernemingen en overheidssteun, wanneer daardoor de mededinging op het grondgebied van de Europese Gemeenschap of in Midden-Amerika wordt verhinderd of beperkt, voor zover daardoor het handelsverkeer tussen de partijen wordt beïnvloed.

De mededingingsbepalingen moeten aansluiten op het passende juridische en bestuurlijke kader en de nationale instanties die met de uitvoering van de mededingingsregels belast zijn, zodat de respectieve mededingingsregels op transparante en effectieve wijze kunnen worden gehandhaafd.

INTELLECTUELE-EIGENDOMSRECHTEN

De overeenkomst bevat bepalingen inzake de effectieve en adequate bescherming en handhaving van intellectuele-eigendomsrechten. Naast deze gedetailleerde bepalingen verbinden de partijen zich ertoe toe te treden tot de multilaterale overeenkomsten op dit gebied.

De overeenkomst bevat bepalingen waarbij geografische aanduidingen ex officio effectief worden erkend en beschermd. Het gebruik van generieke benamingen wordt gefaseerd afgeschaft.

DOUANE EN BEVORDERING VAN DE HANDEL

De onderhandelingen moeten gericht zijn op het vergemakkelijken van de grensoverschrijdende handel, zonder dat de partijen de effectieve controle uit handen geven. Daartoe moeten verbintenissen worden opgenomen inzake de voorschriften, vereisten, formaliteiten en procedures van de partijen inzake invoer, uitvoer en doorvoer.

RESTREINT UE

De resultaten van de onderhandelingen moeten de effectieve tenuitvoerlegging en toepassing bevorderen van de internationale voorschriften en normen op het gebied van douane, en andere handelsgerelateerde procedures, waaronder de bepalingen van de WTO, en de instrumenten van de Werelddouaneorganisatie, zoals de herziene overeenkomst van Kyoto. Effectieve regionale doorvoerregeringen moeten eveneens worden bevorderd.

De overeenkomst stimuleert de effectieve en doeltreffende handhaving van intellectuele-eigendomsrechten door de douaneautoriteiten bij invoer, uitvoer, wederuitvoer, overlading en andere douaneprocedures, met name waar het gaat om nagemaakte goederen.

HANDEL EN DUURZAME ONTWIKKELING

De overeenkomst bevat verbintenissen van beide zijden inzake de sociale en milieuaspecten van handel en duurzame ontwikkeling.

De overeenkomst bevat bepalingen ter bevordering van het invoeren en effectief toepassen van internationaal overeengekomen normen op sociaal en milieugebied als noodzakelijke voorwaarde voor duurzame ontwikkeling. In de overeenkomst moeten daarom mechanismen worden opgenomen ter ondersteuning van de effectieve binnenlandse tenuitvoerlegging van de fundamentele arbeidsnormen van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO), zoals die zijn gedefinieerd in de verklaring van de ILO over de fundamentele beginselen en rechten op het werk van 1998, en ter ondersteuning van de relevante internationale milieunormen. Ook moet intensiever worden samengewerkt inzake de handelsaspecten van duurzame ontwikkeling. Maatregelen moeten worden overwogen ter facilitering en bevordering van de handel in ecologische goederen, diensten en technologie. De overeenkomst voorziet in toezicht op de verwezenlijking van deze verbintenissen door middel van onder meer toetsing en publieke controle, en in middelen ter aanmoediging en handelsgerelateerde samenwerkingsactiviteiten.

De Commissie draagt zorg voor een onafhankelijke duurzaamheidseffectbeoordeling, die parallel aan de onderhandelingen zal worden uitgevoerd en vóór de eventuele ondertekening van een overeenkomst zal worden afgerond. Deze duurzaamheidseffectbeoordeling moet verduidelijken welke effecten de handel die een gevolg is van de overeenkomst kan hebben op duurzame ontwikkeling aan beide zijden. Ook worden maatregelen voorgesteld om de voordelen van de overeenkomst te maximaliseren en mogelijke negatieve effecten in dit verband te voorkomen of tot een minimum te beperken.

ALGEMENE UITZONDERINGEN

De overeenkomst bevat een uitzonderingsclausule op basis van de artikelen XX en XXI van de GATT.

TRANSPARANTIE VAN DE REGELGEVING

De overeenkomst bevat bepalingen inzake:

- de verplichting belanghebbenden te raadplegen voordat regelgeving wordt ingevoerd die gevolgen heeft voor de handel;
- publicatie van en openbare consultatie over alle algemene voorschriften die gevolgen hebben voor de internationale handel in goederen en diensten;
- procedures voor het voorkomen van handelsproblemen in een vroeg stadium;
- transparantie met betrekking tot het beheer, de tenuitvoerlegging en de toepassing van regelgeving, met inbegrip van passende toetsingsprocedures;

RESTREINT UE

- de instelling van informatiebalies en one-stop-shops waar specifieke informatie kan worden verkregen en snel kan worden gereageerd op vragen en verzoeken van de partijen op het gebied van de werking van de overeenkomst.

BESLECHTING VAN GESCHILLEN

Bij de overeenkomst wordt een passend en goed functionerend mechanisme voor geschillenbeslechting ingesteld, dat ervoor moet zorgen dat de partijen de overeengekomen handelsregels en met handel samenhangende regels naleven.

De overeenkomst bevat ook bepalingen die gericht zijn op snelle oplossing van problemen, zoals een flexibel mechanisme voor bemiddeling op het gebied van non-tarifaire handelsbelemmeringen. Dit mechanisme mag geen afbreuk doen aan de rechten en verplichtingen van de partijen of aan een regeling voor geschillenbeslechting waarin de overeenkomst voorziet.

DECLASSIFIED

RESTREINT UE

BIJLAGE 6

Gezamenlijke verklaring van de Commissie en de Raad betreffende de herzieningsclausule

[Naast het regelmatige overleg met de bevoegde groepen van de Raad over de voortgang van de onderhandelingen met de ASEAN-landen/India/Korea/de Andesgemeenschap/Midden-Amerika, verstrekt de Commissie de Raad uiterlijk twee jaar na de start van iedere onderhandeling een uitvoerig verslag over de stand van zaken en kan zij passende aanbevelingen doen. Op basis van dat verslag en de eventuele aanbevelingen bespreekt de Raad de stand van zaken en neemt hij eventueel de passende maatregelen.] ¹

Verklaring van de Commissie over gevoelige producten

Wat de behandeling van gevoelige producten betreft, wordt per geval beoordeeld wat de mogelijkheden voor liberalisering zijn. In dat verband wordt geen enkele keuzemogelijkheid *a priori* uitgesloten, ook niet de mogelijkheid dat bepaalde producten van de verbintenissen inzake liberalisering kunnen worden uitgesloten.

Verklaring van het Verenigd Koninkrijk en Ierland betreffende het Protocol betreffende titel IV van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap

Het Verenigd Koninkrijk en Ierland houden hun standpunt over de toepassing van het Protocol betreffende titel IV op de Overeenkomst in beraad.

Verklaring van Hongarije betreffende de algemene beginselen van bescherming

[*Tekst wordt binnenkort verspreid*]

¹ Commissie: voorbehoud.